Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔR DE DUMINECĂ 47)

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. seu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 251.—Anul LVIII. Braşov, Duminecă, 12 (24) Noemvre 1895.

Nebuniă primejdiósă.

Când s'au ridicat în congregaţiunile din tómna acésta proteste din partea Românilor în mai multe comitate contra cunoscutei adrese a municipiului Ciongrad, privitóre la prefacerea tuturor scólelor poporale în scóle de stat, acésta n'a fost numai combaterea unor nisuinţe locale, n'a fost numai o protestare în contra fanatismului naţional al Ungurilor dela Ciongrad, ci a fost o preîntimpinare a marelui pericul, ce ameninţă învĕţămêntul nostru din partea tuturor celor dela ocârmuire.

Comitatul Ciongrad a cerut numai ceea ce este dorinţa cea mai ferbinte şi ce şi-a pus ca ţintă însu-şĭ ministrul de instrucţiune şi de culte Wlassics. Fóia guvernului ni-o spune acésta clar şi lămurit, vorbind despre planurile marĭ ale d-lui Wlassics şi lăudându-l mai ales pentru-că voesce sĕ revisuéscă legea scólelor poporale, ceea ce vré sĕ însemne, că voesce sĕ pregătéscă calea pentru împlinirea dorinţei Ciongrădenilor.

D-l Wlassics arde de dorul, de a-şĭ câştiga şi el merite neperitóre, ca Trefort şi Csaky, pentru maghiarisare. De-ocamdată se gândesce, de-a înainta cultura naţională maghiară, luând mĕsurĭ, pentru ca în viitor sĕ nu se mai pótă da diplome de învĕţătorĭ din partea autorităţilor şcolare confesionale, ci numai din partea statului.

Ce va sĕ ḑică acésta, scim fórte bine. Este pasul cel dintâiŭ pentru maghiarisarea totală a scólelor nóstre.

Ni-o spune fórte lămurit fóia guvernului „Pester Lloyd", când se plânge, că încă în 4140 de şcóle poporale, dintre 16,881, câte sunt cu totul, limba de propunere nu este cea maghiară, şi când ḑice, că cu tóte cele 400 de şcóle nóuĕ de stat, ce se vor înfiinţa cu prilegiul mileniului şi în carĭ, „firesce, va domni numai spiritul naţional maghiar", ei se află încă departe de ţinta lor; ne arată destul de invederat, care este acéstă ţintă, cerênd, ca statul sĕ mérgă tot mai departe în acéstă direcţiă şi sĕ înfiinţeze mereu şi pretutindenĭ şcóle de stat, unde sĕ se lăţéscă spiritul şi cultura naţională maghiară.

Étă déră, că pe când se mai găsesc ómenĭ, carĭ cred, că Maghiarii, ţinênd sémă de împrejurărĭ, vor da-o pe-o córdă mai lină şi vor înceta cu nebunele nisuinţe de maghiarisare, pe-atuncĭ în ministeriul instrucţiunei publice se lucréză cu plan şi cu cifre la nimicirea învĕţămêntului nostru naţional în favorul spiritului şi al culturei naţionale maghiare.

Ce folos, că se vorbesce în dietă de resolvarea cestiunei naţionalităţilor printr'o administraţiune dréptă, printr'o procedere mai binevoitóre şi altele, când acolo, unde se tractéză de sufletul nostru, în şcólă, se lucréză de-a dreptul şi neîncetat pentru a-l ucide.

Ce egalitate, ce libertate mai póte avé preţ pentru noi, când ni-se vor luà şcólele şi cu ele temelia vieţeĭ şi culturei nóstre naţionale?

Se spune, că la sĕrbătórea mileniului, „Kulturegylet"-urile maghiare vor sĕ ţină un congres şi vor cu acéstă ocasiune sĕ proclame, că viéţa culturală maghiară este un element neapĕrat de lipsă pentru viéţa culturală europénă?

In îngâmfarea lor órbă, maghiarisatorii peste puţin vor ajunge a ḑice, că fără cultura maghiară nu póte esista cultura englesă, francesă, germană etc.

Că se fac de rîs cu importanţa, ce şi-o dau fără de nicĭ un temeiu, umflându-se ca brósca, care a voit sĕ se mĕsure cu boul, nu mai e lipsă sĕ spunem. Dér este fórte de lipsă sĕ urmărim cu atenţiune încordată nebuniile lor şi înainte de tóte sĕ ne pregătim bine, ca sĕ ne putem ferì de urmările rele, ce le pot avé pentru noi.

Nu ne temem, că congresul ridicul al „Kulturegylet"-urilor ne va stinge şi nimici. Déră trebue sĕ ţinem sémă, că nebunul aruncă uşor pétra în fântână şi ḑece înţeleptĭ nu o pot scóte.

Orĭ cât s'ar sbuciuma adversarii noştri, ţinta totuşĭ nu şĭ-o vor ajunge, dér ne vor face mult rĕu, cum ni-au făcut şi până acum. Ne vor impedeca în desvoltarea nóstră, ne vor da îndĕrĕt în drumul spre progres şi înaintare.

De aceea trebue sĕ fim cu ochii în patru, sĕ nu durmim şi sĕ nu ne amăgim de vorbe şi speranţe deşerte, ci sĕ luptăm bărbătesce pentru limba şi cultura nóstră naţională.

Sĕ nu credem, că este de prisos de-a da prea mare atenţiune unor lucrurĭ, ce se par micĭ în raport cu marele cestiunĭ ale ḑilei, cu cestiunea naţionalităţilor însa-şĭ, ci sĕ apĕrăm terenul limbei şi al culturei nóstre, de-ar fi numai de-un pălmac, cu acea convingere, că dela energia, cu care îl vom ţiné în posesiunea nóstră, atêrnă viitórea nóstră isbândă.

Revista sĕptĕmânei.

Un raport al ministrului de honveḑĭ. In şedinţa de alaltăerĭ a *camerei ungare*, ministrul honveḑilor aşternù raportul sĕu asupra resultatului din ĕst an al *esamenelor de oficerĭ ale voluntarilor*, precum şi asupra sinuciderilor ce s'au întêmplat în anul curent în sînul armatei comune şi al honveḑimei. Din raportul ministrului Fejervary apare, că dintre 1461 de voluntarĭ dela armata comună şi dela honveḑĭ, au depus esamenul de oficer 1101, au fost respinşĭ 308, n'au putut depune esamenul din causă de morb 22, şi au repăşit de bună voiă 29. In anul de serviciu 1894—95 s'au întêmplat la regimentele din Ungaria ale armatei comune 134 sinuciderĭ şi 52 încercărĭ de sinuciderĭ, ér la honveḑĭ 42 sinuciderĭ şi 6 încercărĭ de sinuciderĭ.

Preoţii militarĭ. Ministrul comun de resbel de mai mult timp se ocupă cu *organisarea corpului preoţesc militar*. Până acuma era sistemisat pentru fiă-care corp de armată numai câte un oficiu preoţesc cu doi séu treĭ preoţĭ, ceea ce s'a dovedit ca fórte nesuficient pentru contingentul de 70—80.000 soldaţĭ ai unuĭ corp, dislocat pe un teritor estins. Vicarul campestru Coloman *Belopotoczky*, după cum anunţă „*Magy. All.*" a aşternut acum ministrului de resbel un proiect, în care se sistemizéză cel puţin pentru fiă-care brigadă câte un oficiu parochial militar.

Revoluţionarii armenĭ. Ca dovadă netăgăduită, că turburările ivite în mai multe puncte din Anatolia se datoresc uneltirilor revoluţionarilor armenĭ, dăm aci resumatul unei scrisorĭ prinsă la agitatorul armén Mendilgian din Diarbekir şi adresată unui alt Armén cu numele de Ohanez.

In acéstă scrisóre se ḑice, că trebue sĕ se ţie sémă de nesimţirea dobitocéscă a Turcilor, atacându-se sentimentele lor religióse, celelalte mijlóce fiind considerate ca nesuficiente pentru de a-i scóte din nepăsare.

Autorul pamfletului recomandă în consecinţă sĕ se atace Musulmanii când sunt adunaţĭ la rugăciune şi scontéză mai dinainte efectul vărsărei de sânge, care se va nasce din acéstă provocare.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

La judecată.

(Fine)

VIII.

Pe drumuleţul îngust, care duce la casa lui Gligore Cobârcea, călare pe-o glóbă olecuţă schiópă, suia haide-hai, un român, c'o géntă de ceea petrecută pe din stânga de-a curmezişul peptului şi atêrnând în drépta şalelui.

Cum ajunse, strigà pe Gligore, strigà pe Oancea, — pace! sĕ rĕspundă vre-unul. Costreiu însĕ, năvală la cal, mânios nevoie mare.

Românul cela descălecà, croi îndesat pe Costreiŭ c'un bicĭ împletit în şése; Costreiu, la dênsul cu toţĭ dinţii scripcă, scrâşnind şi gata sĕ rupă; rĕsboiu, nu şagă.

Cu mare ce isbuti sĕ se suie pe prispă şi sĕ lipéscă pe uşe o hârtie albă cu slove negre; apoi, se suì pe cal şi o pornì înapoi, petrecut numai de lătratul lui Costreiŭ.

Nu trecù mult, şi se ivi Oancea. Era în dél, la locurĭ; audise lătrăturile şi venise 'n gónă sĕ vadă ce-i.

Costreiŭ începù a-i spune tótă întêmplarea; dér fiind în grai strĕin lui Oancea, românul îi netezi blana, ca semn de mulţumire pentru ostenélă, şi cătà împrejur sĕ înţelégă în felul lui, ce fusese.

Hârtia albă, care rîdea cu dinţĭ negri pe boiul cafeniu-închis al uşei, îi chiămà luarea aminte şi'l îndemnà sĕ s'apropie...

— Aha... ceea... „citaţie" cum îi ḑic... Mĕ chiamă la judecătorie...

Oftà, după ce ceti cele scrise, şi pe urmă se aşéḑă pe prispă, ér pe dinaintea ochilor prinseră a-i trece ḑilele unui an întreg, ca nisce nălucĭ.

Zădarnice fuseseră stăruinţele Moş-Popei Nicolae! Nicĭ baba nu vrusese s'audă şi sĕ 'nţelégă, nicĭ măcar Flórea, pe care, orĭ cum, o luase din dragoste!

Şi cât chin pe sufletul lui...

De géba dăduse târcóle, ca lupul flămând, la stână, împrejurul casei Flórei... De géba...

Mai rĕu i-se întuneca inima de părere de rĕu şi i-se aprindea capul de văpăile mâniei, fiind-că nu numai odată o vedea, orĭ că fugia de cum îl zăria, orĭ că sta de vorbă cu câte-un flăcău.

La horă ér, cum îl vedea Flórea, singură de era, numai ce s'apropia repede de câte-un flăcău şi sĕ punea la vorbă şi la şagă cu dênsul.

Scii, mai sĕ'l apuce alte celea şi sĕ sară sĕ'l strîngă de gât pe flăcăul, cu care şăguia dênsa.

Dór Gligore ce'l mai astêmpăra şi-i grăia, că Flórea n'o făcea asta din dragoste pentru altul, ci numai ca sĕ'l nĕcăjéscă, după îndemnul strigóicei de mă-sa.

Pe urmă sĕ făcuse un fel de învoélă între mai mulţĭ flăcăi, cărora le cam păruse rĕu, că Oancea, luase el, pe Flórea. Ei pândeau sĕ-l bată de l'or mai vedea pe dênsul în calea Flórei: asta tot după îndemnul babei.

De-aceea, după vr'o două, trei lunĭ, Oancea nu mai dase prin Tutuenĭ decât rar, şi atuncĭ c'un ciomag voinicesc la îndemână.

Când începù însĕ sĕ nu sĕ mai arate în sat, sĕ arăta la el, la rîpă, rĕutatea omenéscă în chipul şóptelor, ba dela unul, ba dela altul, ba că Flórea 'şĭ pusese în gând sĕ se despartă de dênsul, ba că se dase în dragoste cu nu sciu care dintre flăcăi...

Décă munca pămêntului îl ostenia trupesce, şóptele celea îi osteniau mintea, îi puneau chinurĭ în inimă şi dor de rĕsbunare în cuget.

Moş-Popa Nicolăe îl mai liniscea, că Sfinţia-sa tot nădăjduia sĕ biruéscă îndărătnicia lelei Măriicăi...

Cât despre Flórea, îl încredinţa că'i muiere cinstită şi-i plecată în inima ei spre împăcăciune.

La drept grăind, erau clipe de séră mai ales, când Flórea sĕ putea furişa de mă-sa, după-ce se întorceau dela câmp.

Atuncea, în livadă, pe malul Vuiului, îşĭ lăsa pe Călinel lângă câte-un copac, şi

Academia Română.

Monumentul dela Adam-Klissi.

In şedinţa publică a Academiei Române, ce s'a ţinut Vinerî în 3 (15) Noemvre a. a. sub presedinţa d-lui N. Creţulescu — membrul Academiei d-l Gr. G. *Tocilescu* a depus interesanta s'a lucrare despre „monumentul dela Adam-Klissi.“ Cartea, la care a lucrat aprópe 12 anî, a eşit de sub tipar la Viena. Ea cuprinde descrierea şi ilustrarea unuia din monumentele vechî romane cele mai de sémă, care ocupă un loc fórte însemnat în istoria nóstră, nascerea lui stând în strînsă legătură cu însuşî légănul naţiunei române.

Impěratul Marcu Ulpiu Traian, învingětorul Dacilor, drept semn neperitor al puterii statului roman şi spre vecînica amintire a isbênḑilor ce le-a raportat în Dacia şi Moesia, a înălţat acest monument — o clădire de-o architectură particulară şi cu nisce sculpturî cu totul deosebite înainte de a ridica columna Traian din Roma.

Monumentul s'a descoperit lângă un cătun din Dobrogea numit Adam-Klissi. El fusese cu desěvêrşire uitat. Pe la anul 1837 l'a amintit într'o scrisóre a sa feldmareşalul Moltke. Numai după ce Debrogea a ajuns sub stăpânirea României şi s'e apropiat mai mult de Europa cultă, s'au început a se face cercetărî scientifice, cărora avem sě le mulţumim desgroparea acelui falnic monument după aprópe 1800 de anî.

Cu ajutorul guvernului român, d-l Gr. G. Tocilescu, membru la Academiei Române, profesor la Universitate şi director al Museului Naţional din Bucurescî, a început la anul 1882 desgroparea ruinelor. De atuncî acest învěţat a făcut în cinci rêndurî săpăturî, scoţênd la lumină numěróse sculpturî, carî astăḑî alcătuesc o adevěrată comóră a Museului bucurescean. In espediţiunea din urmă din anul 1890, d-l Tocilescu a fost însoţit şi ajutat de d-l architect G. Neimann, profesor la Academia de Bele-Arte din Viena. Prin stăruinţele reunite ale acestora s'au putut regăsi tóte bucăţile clădirei şi s'a întocmit o restaurare a ei grafică, cât se póte mai fidelă.

Resultatul acestor cercetărî în curs de 12 anî formézǎ conţinutul operei aparute la Viena sub titlul: „*Monumentul dela Adam-Klissi* Tropaeum Trajani“ în tipografia Adolf Holzhausen, tipograful cesaro-crăesc al Curţii şi Universităţii, şi în două ediţiunî separate, una română şi alta germană.

Publicaţiunea este in folio, elegant tipărită pe hărtiă grósă velină, are 23 colî, trei tabele esecutate de d-l Neimann şi reproduse în heliogravură, precum şi 134 figurî de text lucrate după fotografii de către firma M. Jaffé din Viena.

D-l Gr. G. Tocilescu presentând Academiei Române publicaţiunea, i-a mulţumit de îndemnul şi sprijinul ce 'i l'a dat pentru studiul acestei opere marî şi în deosebî a esprimată viuă recunoscinţă d-lui Senator din Viena Nicolea Dumba generosul Român macedonén, cu spesele căruia s'a făcut frumósă tipărire a „operei“.

La sfîrşit d-l Gr. G. Tocilescu a făcut o dare de sémă despre săpăturile din anul acesta la Castrul *Tropeaum Trajani*, anticul Municipiu roman, numit mai târḑiu *Tropaecnsis Civitas*. A arătat înălţimea zidului cetăţii până la 12 metri, cu porţî cu pragurî. Aceste porţî, cu ocasia reconstruirei oraşului sub Diocleţian, au fost mai ingustate. Turnurile zidului înconjurător erau luate de 3 metri şi mult eşite afară, fără trepte. Anul acesta s'a mai cercetat şi *Basilica* cu o hală mare înainte-i, în care s'a găsit o piétră din inscripţia Mausoleului ridicat de împěratul Traian, un *templu* din epoca bisantină lucrat în marmură şi ornat cu mosaic, patru turnurî dela zidul cetăţii, *strada principală*, ce străbătea oraşul dela o portă la alta, cum şi alte edificii însemnate, şi cu apaduct pentru apă de beut şi pentru curăţirea oraşului.

La Nordul Monumentului dela Adam-Klissi a fost cercetată o movilă înaltă cu un diametru de 50 metri, în mijlocul căreia s'a găsit o construcţie rotundă, care a servit ca temeliă unei alte construcţii. D-l Tocilescu crede, că acéstă movilă a servit ca turn de observaţiă lângă monumentul lui Traian.

Incurcăturile din Orient.

Tótă atenţiunea Europei e îndreptată asupra evenimentelor din Turcia. Puterile şi-au trimis flotele de resbel, carî circulézǎ în apropiere de ţěrmurii Turciei, şi la propunerea ministrului de esterne austriac s'au înţeles sě procédă tóte în mod solidar. Singură numai Rusia mai are unele reserve privitor la ţinuta ce au hotărît puterile a observa faţă cu Turcia, însě împrejurarea acésta, cum se asigură, nu e în stare a turbura buna înţelegere dintre celelalte marî puterî europene.

Scopul, pe care îl urmăresc statele este sě silésca pe *Sultan*, ca acesta sě introducă în împěrăţia lui *reforme* cu privire la *administraţiune*, care până acum a fost fórte destrěbělată în Turcia. Mai departe statele creştine voiesc sě asigure esistenţa conaţionalilor lor, carî locuesc în provinciile turcescî şi mereu sunt ameninţaţî de Musulmanî.

Conform scirilor mai nouě, sosite din Constantinopol, revoltanţî, aparţinětorî seminţiei Curḑilor din Asia mică, au atacat ḑilele trecute *17 sate armenescî* în Nord dela Erzerum şi *le-au nimicit* aprópe cu totul. In oraşul *Erzerum* domnesce mare miseriă. Ómenii n'au pâne şi n'au haine cu ce sě se îmbrace acum în prěsma iernei.

Scirî sosite din districtul *Siwas* anunţă, că acolo s'au întêmplat din nou *masacre şi jafurî*.

Fiă-care ḑi aduce nouě scirî revoltătóre, aşa încât e de temut, că puterile vor fi în fine silite, în interesul lor, de-a păşi însě-le cu forţa pentru restabilirea ordinei în imperiul turcesc, după-ce Sultanul e neputincios şi nu e în stare sě facă ordine în ţara sa.

Popor brav.

Din Bihor, Novembre 1895.

Comuna *F.-Tăut*, aflătóre pe ambele malurî ale Crişului negru, este o comună înfloritóre, cu 1300 suflete Românî şi cu vre-o 250 suflete Ungurî calvinî, carî au biserică şi şcólă cu un preot-învěţător. Acum câţî-va anî cugetaî, că în aceştî Românî s'a rěcit cu totul simţul naţional, alunecând poporul mult spre maghiarism. Bunul Dumneḑeu li-a trimis însě un tîněr învěţător, învăpăiat Român, cu numele *Vasiliu Teuca*. Acest brav fiiu al naţiunei, lucrând cu inimă pe terenul sěu învěţătoresc, în timp de patru anî a produs în comună marî schimbărî.

Anul trecut el fu pîrît în urma acésta, că ar învěţa tinerimea şi elevii sě cânte hore revoluţionare şi altele; 'i s'a făcut cercetare prin solgăbirěii cercului, însoţiţî de gendarmî. Tótă ḑiua, cât a ţinut cercetarea, poporul întreg, deşi a fost mai de multe-orî provocat sě se împrăştiă, n'a părăsit însě curtea casei comunale, ci a stat gata la orî-ce s'ar întêmpla cu iubitul lor învěţător.

Firesce, nimic positiv nu s'a dovedit în contra lui, dér cu tóte acestea erau sě-l ducă între baionete, décă ţinuta bărbătéscă a poporului nu i-ar fi silit sě se lase de acest gând. Streinii ḑiceau, că Teuca nu va rěmâné nepedepsit, însě poporul sta continuu lângă iubitul sěu învěţător, şi aşa tóte ameninţările rěmase vorbe.

După acésta s'a ameninţat şcóla românéscă. Poporul însě în frunte cu dascălul sěu, fără de-a mai sta pe gândurî, s'a apucat şi prin reparţiare şi-a zidit curênd o şcólă, costându-i 2500 fl. Acésta este cea mai frumósă şcólă din aceste părţî. Onóre se cuvine acestui brav popor, care nu s'a lăsat ademenit de promisiunile frumóse cu şcóla de stat, ci pětrunşî de iubirea némului lor, nu s'au dat înděrět dela jertfele însemnate, şi astfel în ḑiua de 29 Oct. st. v. a acestui an, cu o pompă vrednică de fapta lor, s'a făcut sfinţirea şcólei celei nouě, la care poporul mic cu mare era de faţă. Cu acéstă ocasiune, la însărcinarea d-lui protopresbiter pontificant, preotul administ. *Petru Serbu* a rostit predica ocasională, pe care vi-o alătur aci.

Predică despre folósele învěţăturei.

„Voi, părinţilor, cresceţî pe pruncii voştri în învěţătură şi îndreptarea Domnului.“
Filip. VI., 11.

Étă împlinită dorinţa vóstră, Iubiţilor în Christos, voi, carî mult aţî chibsuit, mult aţî ostenit; voi carî eraţî în lipsă de mijlóce, acum cu bucuriă şi mândriă vě prăsnuiţî sânţirea şcólei vóstre celei frumóse, ca şi care puţine, prea puţine sunt în părţile acestea. Acest fapt cu adevěrat póte sě âmple inimile vóstre de bucuriă, căcî voi de acum, în vremile acestea grele pentru noi, sunteţî pildă de faptă bună tuturor fraţilor noştri din jur.

Voi v'aţî ḑis: „noi suntem făptura lui Dumneḑeu, creaţî în Isus Christos spre fapte bune, pe carî le-a gătit Dumneḑeu ca sě âmblăm în ele“. Voi plinî de credinţă în Dumneḑeu aţî sciut, că „credinţa lucră dimpreună cu faptele, şi prin fapte s'a desěvîrşit credinţa, căcî prin fapte se îndreptézǎ omul, ér nu numai prin credinţă, pentru-că credinţa fără de fapte este mórtă“.

Aşa lucrând în bună înţelegere frăţéscă, necruţându-vě ostenele şi jertfe, aţî lucrat pentru binele comun şi v'aţî clădit şi înzestrat, precum se cere, acéstă frumósă zidire, în care fiiî, următorii voştri, sě se lumineze cu cunoscinţa lui Dumneḑeu, sě înveţe a umbla pe căile Domnului, ca sě fie ómenî înţelepţî, creştinî adevěraţî, harnicî, cumpětaţî, nu risipitorî, beţivî, desfrênaţî, ci iubitorî de pace, de adevér şi dreptate şi îndestulaţî cu sórtea lor din acéstă viéţă pămêntéscă.

Socotesc de bine şi folos pentru voi, iubiţî ascultătorî, a vě vorbi la acésta ocasiune despre binele şi folosul învěţăturii şi crescerii pruncilor. Vě rog sě mě ascultaţî!

Mulţî din ómenî îşî pun mare silinţă şi trudă spre a-şî agonisi averî şi bunurî pentru fiiî lor; cu tótă osârdia, ne 'ncetat lucră pentru sporirea, orî măcar ţinerea acestor averî, dér uită a se îngriji şi de bună-creşterea şi înţelepţirea fiilor lor. Ei se bucură când îşî věd vitele grase şi frumóse, holdele rodite, şi nu le pasă mult, ba nicî nu prea bagă în sémă, că fiiî lor şed pe uliţe, unde unii dela alţii învaţă lucrurî rele, — „copilul lăsat în voia sa ruşine va aduce părinţilor sěi“ (Prov. 29, 15), — ér mai crescêndu-le copiiî, îi pune la lucru şi la păstorirea vitelor, ér de şcólă îşî uită cu totul.

O, nepricepuţii de ei! In loc de a-şî învěţa copiiî cu sfatul şi esemplul; în loc de a-i trimite regulat la şcólă şi la biserică, ei socotesc, că mai mult bine le vor face, décă le vor lăsa de moştenire averî peritóre. Dér óre acei copii, crescuţî fără învěţătură adevěrată, puté-vor ei spori, orî ţiné acele averî? Óre dedaţî ei din copilărie cu vorbe rele,

---

ea purcedea pe gândurî de dor de casa ei şi de Oancea.

Măre, câţî românî nu'şî scarmănă nevestele şi uite, ţin casă, că bătaia nu-i dovadă, că lipsesce dragostea...

Şi ce décă şi pe dênsa a lipit-o Oancea cu câte-o palmă?

Pe urmă din ce pricină?

Din pricina mă-si, a lelei Mariicăi... Care va sě ḑică ea mai degrabă, ér nu Oancea era vinovatul?

Şi par'c'o prindea dorul sě'şî ia pe Călinel şi s'o purcédă fuguliţa la casa dela rîpă, că de altfel, de! până nu s'amestecase mă-sa, věḑuse ḑile albe de dragoste şi de pace.

Casa dela rîpă... Acolo era buba... De ce adecă şi Oancea nu lăsa pe tat'su singur şi sě se mute'n sat?

Vedî că şi el era îndărătnic... Că décă-i vorba, muncea la pămêntul lui tat'su, nu la al lui; şi putea sě-i muncéscă şi din sat, ér ea sě fiă mai lângă mă-sa... Că tot îi mai bine sě aibă omul cu cine sě schimbe o vorbă, două... decât sě stea în pustiul cela...

Şi écă i-se băteau în cuget, când gândurî bune şi înţelepte, când gândurile vîrîte în capul ei de mă-sa.

Ér lunile treceau...

In cele de pe urmă săriră şi rubedeniile cu vorba, că décă nu au de gând alde Măriica şi Călin sě împace lucrurile, atuncî încai sě dea jalbă la judecătorie pentru despărţire şi sě se sfârşéscă la un fel.

Ce? Par'că nu se mai despărţiseră şi alţii, el însurându-se într'o parte, ea măritându-se în alta?

Mai după sfatul Moş-Popei Nicolae, mai după îndemnurile rubedeniilor, Călin căzu la învoială cu muierea sě cheme pe Gligorie Cobârcea şi să statornicéscă cu dânsul: lasă ori nu pe fie-sěu sě se mute în sat, şi atuncî Flórea să se întórcă la Oancea? Dacă nu, despărţenie şi pace bună, ca să se sfîrşéscă o dată şi cu şóptele celor gurî rele.

Gligorie purcese, după chibzuială cu fie-sěu, şi veni într'o ḑi la Călin.

Tura-vura, maî să se învoéscă şi Gligore pentru mutarea lui Oancea în Tutuenî. Casa ceea de vînḑare, nu se vînduse; sě puie mâna dela mână amândoi socrii şi s'o cumpere pentru copii.

De-odată numai ce sare în mijlocul odăiei, poponeţ, cu mânile în şoldurî, strigóica de Măriica...

— Ba s'o muta şi colea, cu noi, că ni'e destul de mare casa, şi n'am mai da ce avem şi noi pe suflet sě cumpěrăm altă casă... că, o sě rěmâie a vóstră, când om închide ochiî.

— Déră, lele Măriico!.. Aşa, şi nu 'ţî mai întră nime'n voe, dér când o întra ficioru-meu în casa d-tale, apoi pace bună să mai vadă şi ḑi albă... grăi Grigore.

— Măre muiere, strigă Călin, n'o mai schimba, că pe crucea asta, te 'ncaer. Prea m'ai ameţit de-o vreme 'ncóce cu nasochelile d-tale...

Şi, el ḑi una, ea două Gligore, şi el, cât pe ici, cât pe colea, sě sfădiră ér de-al binelea.

— Dracu sě vě mai alégă, — trânti Gligore, vorba, şi se porni.

Aşa se făcu că dădură şi Oancea şi Flórea jalbă de despărţenie, la judecătorie.

Insě Moş-Popa Neculaiŭ cum auḑi, se cruci el de dihonia asta pornită ca din senin, între ómenii ce-î socotia cu rostul cuminţenieî în casa lor, dér şi porni la judecătorie, în Rădăuşeşcî, ca sě-î spue judecătorului cum stă pricina.

Nădăjduia că doar în faţa dreptăţei s'or împăciui împricinaţiî.

IX.

In Rădăuşeşcî casa subprefecturei îi mică; a judecătoriei, ca vai de dênsa; şcóla, mai sě nu te uiţî la ea; biserica o cocióbă...

Casa proprietarului, un jupân care nu mai purta tichie pe fundul capului, — iera casă mare; hanul iar casă mare, şi în el vindea tot un jupân care nu-şî lěpădase nicî tichia, nicî perciuniî...

Tótă curtea boerului Şloim viermuia de jupânî tinerî şi bětrânî, şi numai la câmp vedeai cămaşa, iţariî şi sucmanul ţěranului.

Coconul subprefect era pururea la masa boerului Şloim; primarul, un jidan cu pielea botedată, sta cu căciula în mână

carĭ strică moravurile celea bune, nu vor deveni nisce uşuraticĭ gâlcevitorĭ, beţivĭ, ómenĭ fără cumpăt şi socotélă, ómenĭ făloşĭ şi îmbuibaţĭ?

Omul neînvĕţat nu va pricepe statul bun, nu va cunósce binele comun. De aceea ḑice apostolul: „Voi, părinţilor, cresceţĭ pe fiiĭ voştri în învĕţătură şi îndreptarea Domnului“.

Popórele luminate, fiind-că înaintaşii lor au sprijinit cu totadinsul şcóla şi biserica, trimiţêndu-şĭ pruncii regulat la şcólă, au înaintat în tóte celea bune; fiiĭ acestor popóre âmplu bisericile în ḑilele Domnului şi dau cinstea şi cea mei mare ascultare preoţilor şi învĕţătorilor lor, carĭ trăind dela popor, fiind sânge din sângele aceluia, se silesc a-şĭ deştepta şi lumina poporul. Astfel de popor luminat înainteză în tóte celea bune, căcĭ ḑice înţeleptul Solomon: *„Fericit este omul, care a aflat înţelepciunea, şi omul, care a câştigat înţelegerea, căcĭ câştigurile ei sunt mai bune, decât câştigurile argintului şi venitul ei decât al aurului“*. Nu póte lăsa dér nicĭ un părinte avere mai mare fiilor sĕi, ca şi învĕţătura cea adevĕrată, care este cunóscerea adevĕratului Dumneḑeu, din care apoi cunósce tot binele şi folosul sĕu şi al aprópelui sĕu, căcĭ „începutul înţelepciunei este frica lui Dumneḑeu“.

Viéţa devine tot mai grea, omul neînvĕţat numaĭ cu nĕcas va puté trăi, căcĭ folosindu-se alţii de nepriceperea lui, uşor îl vor puté înşela. *„Prostul crede tóte vorbele, ér cel cu minte ia sémă la paşii sĕi“*. (Prov. 14, 15.)

Décă noi, poporul românesc, stăm înapoia altor popóre mai luminate şi învĕţate, causa zace mai ales în vremile trecute, când ai noştri gemeau în jugul jobăgiei şi le era oprită învĕţătura. Acum însĕ trebue sĕ ne trezim, sĕ îmbrăţişăm învĕţătura, căcĭ altcum popórele mai silitóre după lumina înţelepciunei ne vor stăpâni, ér din contră fiind fiiĭ noştri toţĭ ómenĭ luminaţĭ, ne vor fi mulţămitorĭ de acel dar, care pe banĭ şi cu averĭ nu se póte însuşi, ci numai prin cercetarea şcólei şi silinţă la învĕţătură. Acel rênd de ómenĭ apoi va pricepe pe deplin sfaturile conducĕtorilor eşiţĭ din sînul sĕu, adecă vor sci preţui poveţele preoţilor şi învĕţătorilor, vor fi ómenĭ îndestuliţĭ cu sórtea şi fii vrednicĭ ai bisericei, patriei şi némului nostru cel iubit românesc.

„De ai feciorĭ, învéţă-i şi plécă din pruncià grumazii lor“ (Sir. 7, 29) pomul până e tînĕr se póte îndoi sĕ crescă drept şi frumos. „Când ogorul inimei lui este uşor de lucrat, atuncĭ trebue sĕ smulgĭ spinii“ — adecă sĕ-l desveţĭ dela rele — ne învéţă Sântul Ioan Gură de aur.

Dér părinţii sunt ocupaţĭ şi cuprinşĭ cu lucrul, de aceea pruncii ni-i dăm în grija învĕţătorului, care este al doilea părinte al lor, căcĭ noi îi provedem cu hrană şi îmbrăcăminte, ér el le dă hrană sufletului, învĕţătura, le arată căile Domnului, învĕţându-ĭ tot ce este de folos, îi învaţă mai înainte a cunósce pe Dumneḑeu, părintele, în care sĕ-şĭ pună nădejdea în-totdéuna, căcĭ ne ḑice înţelep. Sîrah: „Uitaţi-vĕ la némurile celea de început şi vedeţĭ, cine a nădăjduit spre Domnul şi s'a ruşinat, séu cine a petrecut în frica lui şi a fost părăsit, séu cine l'a chiămat pe el şi a fost trecut cu vederea“.

Invĕţătorul îi învaţă socotéla, ca ei sĕ fie ómenĭ cumpĕtaţĭ, ca din agonisita lor tot-déuna sĕ pună ceva de-o parte şi aşa sĕ-şĭ sporéscă averea, îi învaţă a cunósce pe strămoşii noştri, din ai căror fapte bune sĕ se îndemne a fi ómenĭ virtuoşĭ şi vrednicĭ, îi învaţă a preţui folosul bunei înţelegerĭ, din care rĕsar faptele cele bune şi folositóre. Invĕţătorul dér îmbracă sufletele copiilor în vesmîntul virtuţii şi al vredniciei, pregătind din ei ómenĭ înţelepţĭ, cinstiţĭ, harnicĭ, temĕtorĭ de Dumneḑeu, carĭ nicĭ într'o împrejurare nenorocósă a vieţii sĕ nu se clatine în credinţă, ḑicêndu-le cu Apostolul (I. Cor. 15, 33): „Fiiul meu, nu nesocotì certarea Domnului, nice nu perde curagiul, căcĭ pe carĭ Dumneḑeu îi iubesce, îi cértă“.

Voi dér, carĭ prin hărnicia şi buna vóstră înţelegere aţĭ înălţat acéstă frumósă şcólă, sciu că cu bucuriă vĕ veţĭ trimite copii voştri în acest isvor al luminii, căcĭ mai mare moştenire omul nu póte da fiilor sĕi, ca şi învĕţătura, căcĭ *„îndemnările spre învĕţătură sunt drumul vieţii“*. (Solomon 6, 23.)

Şi acum veniţĭ, Iubiţilor, sĕ ne îndreptăm sufletele şi cuvintele către Atotputernicul Dumneḑeu şi sĕ-i mulţămim, rugându-ne aşa:

Dómne Dumneḑeule, cu inimă umilită şi smerită îţĭ înălţăm Ţie rugăciunĭ de mulţămită, căcĭ ne-ai ajutat de ne putem vedé astăḑĭ gata acest isvor al înţelepciunei. Pe tine te rugăm şi dela tine cerem, Părinte al îndurărilor, ocrotesce-ni-l de mânia pismaşilor, şi fă, ca fiiĭ şi fiicele nóstre, cu voiă şi bucuriă venind aicĭ, sĕ înveţe a Te cunósce pe Tine, a Te preamări, ca sĕ fiă ei cucernicĭ creştinĭ, păzind legile Tale şi ale Fiiului Tĕu, Domnului nostru Isus Christos spre binele nostru cel pământesc şi spre viéţa de vecĭ, de care pe toţĭ părtaşĭ ne fă cu îndurarea Ta, că a Ta este stăpânirea, puterea şi mărirea a Tatălui, a Fiiului şi a Spiritului Sânt Amin.

Un óspe.

SCIRILE ḐILEI.

— 11 (23) Noemvre.

România şi Italia. Domnul Const. Langa-Răşcan, student al facultăţii juridice din Bucurescĭ, a primit la telegramele, ce a fost însărcinat sĕ le trimită ca president al congresului studenţilor dela Câmpulung, următorul frumos rĕspuns dela marele învĕţat italian, contele *Augelo de Gubernatis*: „Iubite d-le şi onorate President! Măgulitórea d-vóstrĕ telegramă a sosit la Roma în lipsa mea, ce ar esplica aparenţa unei uitărĭ faţă de studenţimea universitară din România. Am fost fórte mişcat, la întórcere, de atenţiunea d-vóstrĕ şi mândru de cuvintele d-vóstrĕ. Sentimentele mele de simpatiă pentru sfânta lor causă sunt nestrămutate, şi n'am decât a vĕ felicita din tótă inima pentru generósele vóstre fapte. Fii încredinţat, iubite d-le president, că vĕ păstrez cel mai mare suvenir şi vĕ rog sĕ asiguraţĭ tinerimea, ce aţĭ presidat'o, de bunele mele sentimente. Devotat: *Angelo de Gubernatis*“.

—o—

Geşeftul milenar. Fóia unguréscă „Hazánk“ publică un articul, în care spune, că la Budapesta hotelurile sunt pline cu sute de domnĭ, carĭ béu şi chefuesc în nedejdea geşeftului, ce au sĕ-l facă cu serbarea mileniului. Se constitue societăţĭ de belitorĭ şi esploatatorĭ, carĭ vor avé sĕ goléscă busunarele publicului, ce va visita esposiţia milenară. Scopul acestei esposiţiunĭ, ale căreia bilete de întrare le-a luat în arendă geşeftarul Spitzer cu ortacĭ de-ai sĕi din Viena şi Berlin, e numai geşeftul. La folosul naţional şi moral al esposiţiunei nu se gândesce nimenea. — Acesta e testimoniul, ce-l dă chiar o fóiă unguréscă „patrioţilor“ din Budapesta. Décă s'ar deştepta însĕ Ungurii mai bine, ar vedé, că nu numai cu mileniul şi cu esposiţia milenară, ci mai cu tóte isprăvile, ce se sĕvîrşesc aḑĭ în numele patriotismului maghiar, nu se urmăresce alt scop, decât „geşeftul“, specula; — cu cât cineva vré sĕ speculeze mai bine, cu atât se dă de mai mare patriot maghiar. De aci vine, că astăḑĭ cei mai marĭ „patrioţĭ“ au ajuns sĕ fiă la noi Jidanii.

—o—

Parastas pentru Stroescu. In biserica română din Gróverĭ se va serba mâne, Dumineca, la órele 10, un parastas în amintirea generosului binefăcĕtor *Mihail Stroescu*, ér după améḑĭ la órele 2, în sala de desemn a şcólelor române, se vor împărţi elevilor meseriaşĭ haine din fundaţiunea aceluiaşĭ binefăcĕtor.

Din Panciova ni-se scrie, că în părţile acelea lipsa de băncĭ românescĭ e fórte simţită, deórece Românii nu au decât o singură bancă, înfiinţată acum 2—3 anĭ în Uzdin. In lipsa de băncĭ românescĭ, Jidaniĭ esploateză poporul nostru, dela care tómna cumpără bucatele cu preţurĭ de batjocură, ér mai târḑiu e silit sĕ între în datorii pe la băncĭ jidovescĭ din Pesta, ai căror agenţĭ umblă prin satele românescĭ amăgind poporul. — Avis fruntaşilor românĭ din acele părţĭ!

—o—

Viéţă lungă. In luna lui Octomvre a anului acestuia au încetat din viéţă în România trei ţĕranĭ în etate de peste 100 de anĭ. Aceştia sunt: Constantin Pardos din Valea Arinilor, plasa Muntelui, judeţul Bacău în etate de 106 anĭ; Grigore Ion din Pătróia, judeţul Dâmboviţa, în etate de 107 anĭ şi Tănase Şelariu din Juraştĭ, plasa Prut, judeţul Covurluiu, în etate de 102 anĭ.

—o—

Societatea literară bisericéscă „Alexi Sincai“ a teologilor românĭ din Gherla s'a constituit pe anul 1895/6 astfel: Conducĕtor: D-l Dr. Ales. Gheţie prof.; president: Teodor Brehariu cleric. IV; vice-preş.: Aug. Mîndruţ; not. corĕsp.: Eliă Gordon, cl. III; cassar: Ioan Trufaş cl. IV; bibliotecar: Victor Vasváry; archivar: Alimpiu Filip, cl. II; not. şed.: Ioan Rus, cl. II; controlor: Avram Cordiş cl. a IV. Toţĭ acei d-nĭ la carĭ se mai află cóle de prenumeraţiune la Tom. III din Catechismul de I. Deharbe, tradus de membrii acestei societăţĭ, sunt rugaţĭ a-le trimite cât se póte de curênd; ér cei ce ar dori a avé acest op (Tom. II, Tom. III, percum şi Tom. I după retipărire) sunt rugaţĭ a-se adresa la Soc. „Alexi Sincai“ în Gherla.

—o—

Cununiă. D-l *Ioan V. Fulicea*, absolvent de teologiă, se va cununa mâne, în 24 Noemvre n., cu d-ra *Iosefina E. Macaveiu* din Ohaba. — Dorim fericire tinerei părechĭ.

—o—

Inel comemorativ. Cu ocasia visitei făcute la Constanţa a bastimentelor române de rĕsboiu, întórse dela Kiel, M. S. Regina pe lângă bunele cuvinte, ce a adresat soldaţilor, a dăruit echipagiului şi o sumă de 500 lei. In amintirea visitei augustei Suverane, marinarii de pe încrucişătorul „Elisabeta“ şi de pe bricul „Mircea“ au decis ca din darul Reginei sĕ cumpere un frumos suvenir pentru fiă-care om din echipagiul celor două vapóre. In acest scop d-l maior Mănescu a comandat pentru fiă-care marinar un *inel*. Aceste inele sunt de argint dublate cu aur, avênd pe lumină inscripţiunea „Elisabeta“, ér mai jos o ancoră, şi data 1895.

—o—

La temniţă. Cetim în „Rev. Orăşt.“ următórele: „D-l Nicolae Trimbiţoniu, harnicul învĕţător şi bun naţionalist din Grădişte, osândit la un an închisóre de stat

---

înaintea boerului Şloim... Domnul prefect, când trecea pe-acolo, făcea haz mare de boerul Şloim... fiind-că boierul îi scutura umerii de colbul, care îndrăsnise sĕ mânjéscă o bucată din spinarea stăpânirei.

Numai părintele Harbuz sta de-oparte şi tăcea... fiind că n'avea cui sĕ vorbéscă.

Fusese până mai în urmă cu câte-va lunĭ un judecător, care, şi el, rîdea dulce boierului Şloim.

Acuma venise unul însĕ, un băieţaş, îi puteai ḑice, om cu carte nouĕ şi ăsta nu-ĭ sufla în borş boierului Şloim.

De-aceea, coconul subprefect îi rîdea mânzesce; primarul îi rîdea de frică; iar boerul Şloim trecea pe lângă el cam cu plecăciune adâncă dar cu afurisenia pe vîrful limbei.

Se dăduse el, coconul subprefectul, pe la urechia prefectului şi-ĭ şopti nus' ce...

Prefectul zîmbise şi ridicase din umerĭ... arătând cu degetul spre nu ştiu care parte, unde sta, ci-că, propteaua judecătorului...

Grăise însă:

— Las' că-ĭ tînĕr... Are vreme sĕ se dea pe brazdă...

Dér trecuse lunĭ, şi judecătorul scârbit în sufletul lui de jidovirea aerului dimprejurul lui, o ţinea bună pe drumul drept.

Cei carĭ intrau sfădiţĭ în locaşul lui de slujbă, eşiau bunĭ împăciuţĭ, fiind-că se pricepea cum sĕ i aducă din vorbă, una, şi pe urmă sciă cum sĕ dea dreptate celui năpăstuit.

De puţintică vreme era pe-acolo; însĕ tuturora li-se făcuse drag, fiind-că blând şi sfătuiror bun era tuturora.

Une-orĭ o mai lua şi el cu asprime în glas, dér tot spre binele românului, când îl vedea prea pornit spre îndărătnicie orĭ viclenie próstă.

Avusese dér dreptate şi cunoscea el cui sĕ grăéscă, Moş-Popa Nicolae, în chestia cu Oancea.

In odaia dreptăţii întri pe uşă din stânga cum vine dinspre ogradă.

Şi par'că c'un fel de frică ascunsă întri.

Cam la cincĭ palme de loc dela părete e un gărdişor de ostreţe în boiul frunḑei nucului, cu uscióră la mijloc.

După gard, într'un colţ, e o masă acoperită c'o faţă roşie. Pe dênsa o condică, nisce călimărĭ de celea ca de „canţĕlĕrie“, par'c'ar fi o tăblăluţă négră cu douĕ chesele de dulceţĭ. In marginea dinspre lume, e o cruce cu Domnul Christos rĕstignit; par'că'ţĭ vine îndemnul sfintei crucĭ, de cum o veḑĭ. O altă masă mai mică, în celalalt colţ, tot cu acoperemênt roş, dér cu călămărĭ mai mititele.

Pe un părete, o hârtie mare, de care cei cărturarĭ spuneau, că închipuie Ţara românéscă aşa cum vine ea, cu apele şi cu munţii, cu délurile şi cu văile.

Aşa lua séma la tóte, badea Gligore Cobârcea, a mirare, fiind-că nu-i mai călcase piciórele păn'amu pe la jndecătorie.

Lui Oancea, biet, nu-i era a privélă, că mare bătălie mai era în sufletul lui: ḑisese vorba mare, că vrea şi el sĕ se despartă, şi acuma, că vedea pe Flórea mai mândră şi mai cu lipicĭ decât ca fată, orĭ sĕ-şĭ dăruéscă inima cu dragostea de altă dată?

Flórea sta cu ochii înfipţĭ în pămênt, şi când îi înfloreau obrajii cu roşióre, când cu gălbenele; ér cu degetele frământa mereŭ pestelcuţa albă înflorită din arniciŭ.

Mariica, posomorîtă la chip, cu sprîncenile încruntate de par'că i-se aşeḑaseră în ele doi ucigă-i crucea, căta când fioros la Oancea, pe furişate, când la fii-sa, drept.

Călin par'c'ar fi numĕrat păiangenii de prin colţurile podelelor.

— N'o adus şi pe Călinel, gândi Oancea, de cum îi vĕḑŭ.

Şi mai rĕu îl dogoria dorul de băeţel, că nu-l zărise de fel de un an, dela începutul pricinei.

Ecă şi judecătorul, după vr'o câte-va clipe, fórte lungĭ la neodihna lui Oancea şi a Flórei.

Judecătorul, era cu mustăcióra bălăióră, blând la chip şi făcut par'că numai sĕ rîdă.

Se vede, că se silesce sĕ fiă scii, mai noros la faţă, şi măi cu asprime în căutătură, cum se potrivesce pe semne unui judecător.

de tribunalul din Deva, pentru-că ar fi ațîțat la ură contra Ungurilor, a primit dilele acestea hotărîrea pe recursul înaintat la Curie, hotărîre prin care 'i-se scărițéză pedépsa la 2 lunĭ. Aşa în curênd d-l Trimbițoniu îşĭ va începe pedépsa la Vaț séu Seghedin, unde îl vor „pofti“.

—o—

Pentru noua biserică română gr. or. din piéța Braşovului, ce se clădesce acum, au mai incurs darurĭ: din Braşov 1220 fl.; din România s'au colectat prin d-l Nicolae Mocan şi soția 540 lei; din Hĕlchii s'au colectat prin d-l paroch Craioveanu, Crisbăşanu şi St. Popoviciu învĕț. 20 fl. 25 cr.; din Rotbav prin d-l paroch Leucescu şi epitropii Solicĭ şi Munteanu 20 fl. 80 cr. Lista contribuitorilor o vom publica în numerii următorĭ. D-nii, carĭ au primit liste de colectare, sunt rugațĭ a-le trimite îndĕrĕt, pentru ca comitetul sĕ-şĭ pótă face socotelile.

—o—

Linia maritimă Liverpool-Constanța. De când s'a deschis podul de peste Dunăre, comerciul internațional se simte tot mai mult atras spre drumul nou deschis pe la Constanța. Compania englesă de navigațiune „Johnston“ a organisat deja un serviciu regulat între Liverpool şi Constanța. In 18 (30) Noemvre primul vapor a nóuei linii va părăsi marele port engles, şi va aduce marfă dela Liverpool şi dela Anvers. Dela 1 (13) Decemvre încolo, agenții acestei companii vor deschide o sucursală în Constanța. Pentru întâia-óră se deschide comerciului român o cale maritimă, prin care se delăturéză piedecile, ce le întimpina peste iérnă prin înghețarea Dunării. In iérna acésta productele române vor puté fi esportate pe mare, pe o cale atât de ieftină, fără ca sĕ mai atârne dela starea navigațiunei pe Dunăre.

—o—

NECROLOG. Subscrişii încunosciințéză cu inima înfrântă de durere, că **Maria Grigorie Simay**, născ. *A. Zănescu*, a rĕposat în Domnul adĭ la 2 óre dim., după împărtăşirea cu sf. taine în anul al 22-lea al etății şi în a 10-a lună a fericitei sale căsĕtorii. Rĕmăşițele pămêntescĭ ale scumpei defuncte se vor ridica astădĭ Sâmbăta în 11 (23) l. c. la 3 óre p. m. din locuința Str. Aurarilor Nr. 6 şi se vor aşeda în cimiterul românesc gr. or. din Gróver spre eternul rĕpaus.

Fiă-i țĕrîna uşóră şi memoria neuitată!

Braşov, 9 (21) Noemvre 1895.

Vĕd. Maria Zănescu, ca mamă; Zoe A. Zănescu, ca soră cu soțul Radu R. Pascu şi copii; Elena A. Zănescu, ca soră şi cu soțul Iuliu Roşca şi copii; Grigorie Simay, ca soț; Victor Simay, ca fiu.

Trana Stolojanu n. Zănescu şi copii; Elena Constantin n. Zănescu şi copii; Petrache M. Zănescu, Ioan Constantin şi George M. Zănescu cu soțiile şi copii lor, ca mătuşe, unchĭ, verĭ şi verişóre.

Concerte. Mâne, Dumineca, va concerta în restaurantul Fleischer (Sorea) musica lui Costi Gălușcă. Intrare liberă. Inceputul la $7^1/_2$ óre séra.

— Tot mâne séră va concerta *Musica militară* la otel „Europa“. Intrarea 20 cr. Inceputul la $7^1/_2$ óre.

Literatură.

A apărut în Tipografia A. Mureşianu din Braşov: **Gramatica Limbei românescĭ** (*Fonetică şi Ortografia. Etimologie. Sintacsă. Stil.*) întocmită în două cursurĭ concentrice pentru şcólele poporale de **Ión Dariu**; *Cursul II* pentru *anul al 5-lea şi al 6-lea de şcólă*, pentru şcóla de repetițiune, de adulțĭ, şcóle civile etc. *Editura autorului.* Recomandăm acéstă carte atențiunei deosebite a d-lor învĕțătorĭ. Se póte procura dela autor cu prețul de 30 cr.

*

A apărut în editura librăriei **Carol Müller**. *Un an de luptă*, de *A. Vlahuța* 248 paginĭ prețul Lei 2.50. Apoi din Biblioteca pentru toțĭ Nr. 22: *Xavier de Maistre*, „*Călĕtoria împrejurul odăei mele*“ unul din opurile cele mai vestite ale literaturei francese. Volumul viitor al Bibliotecei pentru toțĭ cuprinde: *Ioan Popovicĭ-Bănățeanu*: „*Din viața meseriaşilor*“. Novele ale unui talentat scriitor bănățean şi unul din numerile cele mai frumóse şi interesante ale Bibliotecei pentru toțĭ.

*

In Institutul de editură *Ralian* şi *Ignat Samitca* din Craiova a apărut o frumósă colecțiune de poesii, intitulată: **Din anii tinerĭ**, de *Virgiliu N. Cisman*. Prețul 1 leu 50 b.

Asociațiunea transilvană.

Adunarea Despărțĕmêntului 1 (Braşov.)

Dumineca trecută s'a ținut în comuna Feldióră de lângă Braşov adunarea generală a despărțĕmêntului de aicĭ al Asociațiunei transilvane. A fost o di de bucuriă acésta nu numai pentru Românii din Feldióră, carĭ din 1874 nu mai avuseră în mijlocul lor adunarea acestui despărțĕmênt, ci şi pentru noi toțĭ, carĭ am luat parte la acea adunare, de-óre-ce am aflat aicĭ un popor vrednic, silitor spre cele bune şi iubitor de cultura lui națională.

Óspeții, carĭ sosiră diminéța la 6 óre, în frunte cu comitetul despărțĕmêntului, fură conduşĭ la şcóla românéscă, unde se afla un frumos arc de triumf cu inscripțiunea „Bine ațĭ venit!“ Acĭ fură întêmpinațĭ cu un frumos cântec de bună venire, esecutat de corul plugarilor românĭ din Feldióra sub conducerea bravului învĕțător Stefan *Taus*. D-l paroch Ios. *Micu* salută apoi pe óspețĭ printr'o frumósă vorbire, la care rĕspunse d-l V. *Onițiu*. Amêndouĕ vorbirile au fost urmate de însuflețite strigărĭ de „sĕ trăéscă“ din partea poporului, ce era de față.

Pe la 8 óre merserăm cu toții la biserică, unde se sluji şi un parastas pentru preşedinții rĕposațĭ ai Asociațiunei. Cântările liturgice au fost prea frumos esecutate de corul plugarilor, constătător din vre o 30—40 feciorĭ şi fete, carĭ toțĭ sciu cânta pe note, aşa că-țĭ este mai mare dragul de a-i vedé.

După eşirea din biserică urmă deschiderea adunărei în sala cea mare dela otelul comunal. Erau de față ca la 300 de ómenĭ, printre carĭ, afară de óspeții din Braşov, mai mulțĭ preoțĭ şi învĕțătorĭ de prin comunele vecine. Comitetul, care luà loc la masa destinată pentru el în fruntea salei, era representat prin d-nii: V. *Onițiu*, director gimnas., Dr. Ios. *Blaga* prof., Ars. *Vlaicu* prof., Nic. *Ciurcu* librar şi Gr. *Maior* redactor. In locul d-lui protop V. Voina, directorul despărțĕmêntului, care a fost împedecat de-a lua parte, adunarea a fost condusă de d-l V. Onițiu, membru în comitet, care rostì un frumos cuvênt de deschidere, după care urmară dările de sémă ale comitetului despre lucrările sale în decursul celor 10 lunĭ, de când se află în fruntea acestui despărțĕmênt.

Cu bucuriă s'a luat la cunoscință mai cu sémă faptul, că pe teritorul acestui despărțĕmênt s'au înființat până acum 16 agenturĭ comunale ale Asociațiunei, dintre carĭ 4 au şi început sĕ lucreze adunând pentru Asociațiune câte 1—10 cr. după fiăcare suflet românesc, fără deosebire de sex, orĭ etate. Cu deosebire brav s'au purtat agenturile din Herman şi Feldioră. Agentura din Herman, constătătóre din d-nii: Al. *Dogariu* preot, I. *Toma* învĕț., Silv. *Bârsan* şi G. *Velican* a colectat dela 850 suflete, câte se află în comună, 9 fl. 68 cr. şi pe lângă aceştia dela patru membri cu vot decisiv ai despărțĕmêntului 4 fl.; Agentura din Feldióra, constătătóre din d-nii Ios. *Micu* preot, St. *Taus* învĕț, Achim *Constandin* şi I. *Micu*, a colectat 11 fl. 41 cr. şi dela 12 membri cu vot dicisiv ai despărțĕmêntului 12 fl. Agentura din Braşov-cetate, constătătóre din d-nii: Gr. *Maior*, Nic. *Ciurcu*, Alexă *Moldovan* şi Teod *Spuderca* a colectat 20 fl. 80 cr., ér cea din Zizin, aflătóre sub presidiul d-lui paroch Toma Giurgiu, a colectat 2 fl. 29 cr.

Astfel aceste 4 agenturĭ, carĭ sunt cele mai micĭ de pe întreg teritoriul despărțĕmêntului şi dintre carĭ două încă nicĭ nu şĭ-au terminat deplin colectele, s'au colectat peste 60 fl.

In tóte aceste agenturĭ colectele s'au făcut cu cea mai mare regulă, mergênd din casă în casă şi însĕmnând într'o cărticică atât numele tuturor membrilor din familiă, carĭ au contribuit, cât şi numĕrul casei şi sumele contribuite, aşa că aceste cărticele sunt tot-odată şi o dovadă despre numĕrul sufletelor românescĭ, câte se află în fiă-care comună. S'a hotărît, că până la finea acestui an tóte agenturile din acest despărțĕmênt sĕ facă asemenea şi cu bucuriă am înțeles, că unele dintre agenturĭ chiar dilele acestea îşĭ vor începe lucrarea. Din banii adunațĭ se vor înființa de-o camdată bibliotecĭ poporale bune, aşa că poporul sĕ aibă la îndĕmână cărțĭ bune şi alese, din carĭ sĕ se pótă lumina cu lumina sciinței şi învĕțăturei românescĭ. Cărțile vor fi tóte legate şi aşedate în câte-un dulap frumos, vor sta astfel în câte-o comună un timp anumit, până le vor ceti toțĭ, apoi se vor muta pe rênd dintr'o comună într'alta, aşa ca poporul sĕ aibă continuu de cetit tot cărțĭ nouĕ, carĭ de carĭ mai bune. Inceputul se va face cu Feldióra încă în decursul acestui an. Atêrnă numai dela hărnicia agenturilor, ca tóte comunele din despărțĕmêntul nostru sĕ priméscă asemenea bibliotecĭ şi ast-fel planul sĕ se ducă în deplinire cât mai curênd.

Adunarea, — în care s'a ținut şi o interesantă prelegere economică prin d-l preot Isidor *Blaga* din Lancrem şi s'a cetit o disertațiune frumósă despre însemnătatea meseriilor de d-l prof. A. Vlaicu, — abia s'a încheiat pe la 3 óre. A urmat apoi o masă comună, ér séra concertul corului de plugarĭ, dirigiat de d-l preot Ios. Micu, care este şi intemeiătorul acestui prețios cor, avênd ca ajutător pe vrednicul învĕțător Taus. Concertul a reuşit peste aşteptare, unele din piese au trebuit sĕ fiă repetate. Bravii coriştĭ au fost sgomotos aplaudațĭ ér conducĕtorul lor, d-l paroch Micu, a fost felicitat cu căldură. A urmat apoi o horă mare şi frumósă, în care orăşenĭ şi țĕranĭ dansau împreună ca frațĭ. Petrecerea a durat până cătră diuă.

Coresp. „Gaz. Trans.“

Bucurescĭ, 9 Noemvre 1895.

Stim. d-le Redactor! Mişcarea electorală continuă crescênd în tóte direcțiunile. Dumineca trecută au ținut liberalii o mare întrunire publică în sala Băilor Eforiei, la care a luat parte un public fórte numĕros. Au luat cuvêntul miniştrii Sturdza şi Fleva. Cel dintâiu a făcut pe larg istoricul partidului național-liberal, în decurs de 50 anĭ. A combătut mai departe guvernul şi administrația trecută.

Ministru de interne Fleva a promis în mod solemn, că vom avé alegerĭ libere. A vorbit apoi şi fostul ministru conservator Gr. Pĕucescu, care şĭ-a justificat procederea sa, pentru ce a părăsit partidul conservator, şi a întrat în patidul liberal. Este de notat, că d-sa e un mare adversar al junimiştilor. La urmă a vorbit şi d-l P. S. Aurelian, preşedintele comisiunei interimale comunale, în contra administrației trecute conservatóre a comunei Bucurescĭ. — Adunarea s'a închis în cea mai mare linişte.

Oposiția la sediul ei se pregătesce din tóte puterile. Şefii ei merg din oraş în oraş, unde se țin întrunirĭ în vederea viitórelor alegerĭ. De însemnat este, că alianța junimistă-conservatóre s'a făcut pe deplin, căcĭ cum sciţĭ şeful junimiştilor C. P. Carp a recomandat într'o adunare a

---

Cu tóte astea, în ochii ceia căprui, avea el o uitătură, care te cam înfiora, când îi țintea la tine, ca pentru cercetare aşa, pe de-asupra.

După-ce cătă la toțĭ, în deosebĭ la Flórea şi la Oancea, mai închise căutătură când 'ş-o opri la Măriica, şi se aşedà pe scaun.

Deschise un fel de caet lung, se uità; mătincă acolo erau jalbele ce daseră părțile, fiă-care împotriva celui-lalt.

Tuşi de două, trei orĭ, aşa uşurel, presemne ca sĕ 'şĭ drégă glasul, — şi şoptì ceva unui alt boer dela masa cea mică.

Acela prinse a striga:

Călin Bontea, Măriica Bontea, Flórea Óncea Cobârcea; Grigore Cobârcea, Óncea Cobârcea.

Care cum îl striga, rĕspundea că-i aicĭ.

Prinse pe urmă a striga martorii puşĭ în jalbă, de părțĭ.

După ce spuseră şi ei că-s de față, tot boerul cela prinse a ceti jălbile.

— V'ațĭ audit plângerile, prinse-a grăi judecătorul. Şi Oancea, în jalba lui, ia sĕ trécă mai la față Oancea; (Oancea trecù); şi Flórea, — trecĭ şi d-ta leliță, mai încóce, — amêndoi dic, punețĭ în jălbile vóstre, că nu mai putețĭ duce casă împreună. (Flórea se făcù roşie şi 'şĭ ridicà pestelcuța cam în dreptul ochilor). V'ațĭ dat voi bine socotélă de ce va sĕ dică despărțenie, fiind-că sciu că v'ațĭ luat de dragoste?... Aşa-i?

— Apoi aşa boerule — rĕspunse Oancea.

Flórea îşĭ acoperi şi mai tare ochii.

— Apoi décă-i aşa, cum de-ațĭ ajuns la pacostea asta care se chiamă despărțenie? Flórea se plânge că d-ta Oanceo, o o bațĭ, că ai bătut pe mă-sa chiar...

— Aşa-i pĕcatele mele, oftà dela rărunchĭ baba, şi clătină din cap.

— Tacĭ d-ta, lele, până ce te-oiŭ întreba, se cam rĕsti judecătorul.

— Écă tac, décă e aşa porunca.

— Sĕ plînge Flórea pe urmă, că stai departe de sat, nu sciu în ce pustiu, şi că n'o laşĭ sĕ se ducă pe la alde mă-sa şi pe la rubedenii, şi că dacă sĕ cere s'o laşĭ pe la dênşii, d-ta iar o iai la bătae.

— Ba sĕ mĕ bată pe mine unul Dumnedeŭ Sfântul, décă-i aşa cum dice ea la jalbă. Estea 's născocirĭ de-ale măsii, boerule...

— Vedĭ dumneata, de-ale mele! scrîşni baba...

— Nu vorbi, leleo; 'țĭ-am mai spus odată.

— Tacĭ dracului, gaiță, nu 'nțelegĭ, — sĕ rĕsti românul ei, şi poc! una cu cotul.

— Da el de ce vorbesce ne'ntrebat? mai dise baba.

— D-ta pe urmă, în jalba d-tale, Oanceo, te plângĭ, că din pricina părinților Flórei, nu mai poțĭ duce casă, că nevasta ți-a fugit îndemnată de părinții ei, şi că a început sĕ se dea în dragoste cu alții din sat....

Flórea se lăsà pe lavița de lângă gărdişor şi mătincă prinse-a plânge, când audi cum o năpăstuesce Oancea.

— Vedĭ d-ta, în dragoste cu alții!... mârăi baba.

— Mĕi feme, nu mai grăi! şi Călin îi trase un ghiont.

— Nicĭ în jalba d-tale Oanceo, nu-i adevĕrul întreg, nicĭ în jalba Flórei nu-i. Sĕ vi-l spun eu cum îi. Amêndoi v'ațĭ luat din dragoste băețĭ, şi acum chiar nu putețĭ de dor unul după altul. V'ațĭ pus în inat*) însĕ şi unul şi altul din pricina lelei Măriicăi. Numai lelea Mariica-i de vină; dênsa s'a amestecat în casa dumnévóstră fără sĕ aibă pricină sĕ se amestece, fiindcă amândoi trăiațĭ în bună înțelegere şi 'n dragoste în casa Badei Gligore Cobârcea. Intâi Flórea nu s'a plecat îndemnărilor mă-si, ca sĕ facă pe Oancea sĕ se mute în Tutuenĭ; dér pe urmă tot sfredelită de vorba mă-si, a început sĕ bată şéua lui Oancea pentru mutat în sat. Şi de ce ți-ai plecat urechea lele Flóreo, s'asculțĭ pe mă-ta, décă 'țĭ-era bine şi acolo la rîpa Caprei? Uite, pentru că erai muiere tînĕră, n'aveai minte destulă, şi pentru că aşa cam sunteți voi, femeile, când vi-i bine: scurmațĭ ca găina în păpuşoiu şi'l svîrlițĭ în tóte părțile. Décă te-o bătut Oancea, a avut de ce; îi vinovat şi el că te-o bătut, dér dela d ta, Flóreo, o purces vina, şi

*) In vrăjmăşie îndărătnică.

clubului, ca toţî sĕ mérgă mână în mână cu d-l Lascar Catargiu.

Işî vor mai pune candidaţî şi radicalii.

La Iaşî îşî vor pune candiadatura şi Alex. V. Beldiman cunoscutul anti-dinastic. Unii dic, că are şanse de-a isbuti de astădată.

Conservatorii vor ţiué Dumineca vitóre o mare întrunire publică în capitală, la care vor lua cuvêntul foştii miniştri Al. Lahovary şi Tache Ionescu, precum şi fostul primar al capitalei N. Filipescu.

*

Erî, în diua sf. Arhangelî Michail şi Gavril, s'a serbat cu mare solemnitate parastasul în amintirea marelui erou al Românilor, *Mihaiu Vitezul.* Incă dela órele 9 un mare numĕr de studenţî s'a adunat la Universitate, de unde au plecat în corpore la biserica Mihaiu Vodă. După ce s'a oficiat un serviciu divin, preotul Muscelean, profesor de religiă, a ţinut o prea frumósă predică arătând, ce sunt ângerii şi că după cum ei se află în cer, tot aşa se află şi pe pământ. La sfîrşit S. S. mulţămesce studenţilor, că au serbat onomastica marelui domn român în biserica acésta, zidită de dênsul, dovedind astfel, că biserica şi naţiunea trebue sĕ mérgă mână în mână.

După aceea a vorbit de pe amvon studentul Tamara, arătând luptele gloriose ale lui Mihai Viteazul pentru înălţarea neamului românesc. La urmă toţi studenţii au plecat în procesiune la statua marelui erou din faţa Universităţii, unde au depus două corone: una a comercianţilor din capitală cu inscripţia: *Ţie celui fără de asĕmĕnare* şi *Turda 1601*, ér alta a studenţilor cu inscripţia: *Unire, libertate şi naţionalitate.*

Aicî ţinù un discurs studentul Cancicoff. Studentul Cincinat Pavelescu recită o poesie de ocasie.

A domnit cea mai mare linişte în tot decursul procesiunei.

Adaug aicî, că a început şi pe la noi iérna, adî a ploat şi a nins tótă diua.

*

Circulă fel de fel de faime despre eventualul rĕsboiu. Diarele aduc sciri alarmante, că Rusia şi-a concentrat armata la Prut. Călĕtorî sosiţî în capitală afirmă, că au vĕdut dincolo de Prut mulţime de cazacî*).

Aflu, că la arsenalul armatei se lucră di şi nópte pentru fabricarea de arme şi muniţiunî. Pare că o surprindere ne-ar aştepta în vederea situaţiunei grave din Orient.

U—u.

Cabinete de lectură pentru popor.

Am fost amintit, că în Bucovina s'a pornit o viuă mişcare pentru înfiinţarea de cabinete de lectură în tóte comunele bucovinene locuite de Românî. Étă ce scrie în unul din numerii sĕi mai noi „Gaz. Buc." în cestiunea acésta:

„Prin crearea cabinetelor dela ţéră s'a inaugurat pentru poporul nostru dela ţéră şi din oraşe o nouĕ eră în viéţa desvoltării sale culturale. Ele sunt şi vor fi focariul, ce va respăndi lumină binefăcĕtóre în largile lui păturî. Eşiţî din şcólă, ómenii dela ţéră uită cu timpul şi cele puţine ce le-au învĕţat într'însa, şi devin astfel prin ignoranţa lor unelte în mânile adversarilor noştri. Acestei triste stărî de lucrurî se póte pune o puternică stavilă prin cabinetele de lectură.

Nu ajunge însĕ a-le crea numai şi a le lăsa apoi liniştit în mila Domnului. Ele trebue sprijinite atât materialminte cât şi spiritual. Fiecare sat are dór' cel puţin un preot şi învĕţător. Décă aceştî doi factorî merg mână'n mână şi se pun în fruntea acestei mişcărî eminent culturale, causa trebue sĕ progreseze. Acesta ar fi mijlocul cel mai puternic de a însufleţi aceste instituţiunî.

Rĕmâne acum sĕ accentuăm şi modul cum ele pot fi materialminte sprijinite. Taxa pentru un membru ordinar e fórte mică, în cele mai multe casurî abia întrece suma de 20 de cruceri pe an, sumă ce ar puté-o solvi orî şi cine. Lucrul principal sunt însĕ cărţî instructive şi de folos. Aprópe tóte cabinetele sunt lipsite de aceste mijlóce. Rugăm decî, ca inteligenţa nóstră sĕ bine-voiască a dona cabinetelor cărţî de aceste. Totodată ne adresăm cu aceeaşî rugare domnilor autorî românî din ţéră şi străinătate. Numai astfel va prospera causa.

Ar fi de dorit, ca cu anul nou sĕ nu fie sat românesc în Bucvina, care sĕ n'aibă un astfel de focar.

Călindarul Plugarului pe a. 1896.

In editura tipografiei „A. Mureşianu" din Braşov a eşit de sub tipar „*Călindarul plugarului pe anul visect 1896*", redactat de d-l Ión *Georgescu.* Décă în cei trei anî dela început acest călindar a ajuns sĕ fiă cunoscut ca unul dintre cele mai alese, mai bogate şi mai eftine călindare românescî dela noi, cu atât mai bine primit are sĕ fiă acum, când întră în anul al patru-lea, fiind întocmit şi mai cu ingrijire ca până acum. Cuprinde mulţime de poveţe şi scrierî din cele mai alese şi mai necesare pentru trebuinţele economului român, aducênd şi frumóse glume şi scrierî de petrecere. Têrgurile, competinţele de timbre şi taxe se cuprind în acest călindar corese şi îndreptate, mai pe larg şi mai acurat ca orî unde.

Pe pagina primă se află portretul bine reuşit al marelui învĕţat român Timoteiu Cipariu. Urméză apoi regentul anului 1896, începutul anutimpurilor, sĕrbătorile şi alte dile schimbătóre, calculul sĕrbătorilor mai marî, posturile, deslegarea postului şi alte multe. Apoi cronologia anului 1896, însemnarea dilelor de peste an, la carî sunt adause evangeliile, ce sunt a-se ceti în fiă-care Dumineca, cum şi însemnarea órelor şi a minutelor, când rĕsare şi apune sórele, ér pe de marginî poveţe despre ceea ce are sĕ facă plugarul în fiă-care lună, fiind adausă la urmă şi câte-o fóiă albă pentru însemnărî etc.

Urméză biografia lui Timoteiu Cipariu, Genealogia domnitorilor din Europa, Mĕsurile de lungimî şi greutate, Banii noi şi vechî, Competinţe de timbre şi taxe cu un lung estras alfabetic din fóia oficială, în care se arată, ce timbru este a-se pune pe fiă-care hârtiă; Taxele postale şi telegrafice; Cât timp pórtă animalele de casă; Timpul încolţirei şi crescerei sĕmĕnăturilor; Greutatea de mijloc a bucatelor; Têrgurile din Ardél, Banat, Ţéra ungurésca şi Bucovina.

Urméză partea literară cu o introducere de Ioan Georgescu. Aci aflăm frumósa scriere „Pietrile Dómnei", de „Carmen Sylva" (Regina României); Plugşorul, colindă din colecţiunea Alexandri; La Solferino devale, schiţă dintr'o escursiune de I. C. Panţu; Tot la cârciumă, poesiă de T. D. Speranţia.

In partea economică şi higienică: Socotéla în economiă; Buruenile veninóse; Lucrul câmpului; Gunoitul pomilor; Plante vindecătóre de bóle; Alte leacurî de casă; Laptele; Bólele cailor; Gâlcile porcilor. In partea din urmă vin mulţime de poveţe, felurite scrierî instructive şi de petrecere, mai multe glume bine alese, şi apoi vre-o 40 pagine de anunţurî.

Şi numai din cuprinsul arătat aci pe scurt se vede, că „Călindarul Plugarului" pe anul 1896 e întru tóte întocmit pentru trebuinţele poporului nostru. Forma frumósă, hârtia bună, tiparul curat şi mai îndesat ca în anii trecuţî. De vêndare la Tipografia „A. Mureşianu" în Braşov. Preţul numai 25 cr. şi alţî 5 cr. pentru trimisul cu posta. După 10 esemplare comandate de-odată: *unul gratis;* pentru vêndĕtorî se dă rabatul cuvenit.

ECONOMIA.

Reuniunea română economică din comitatul Sibiiului.

(Raport special al „Gaz. Trans.")

(Urmare).

Altă ispravă, nu de puţină însĕmnătate, ce a făcut reuniunea, este fără îndoélă şi lăţirea culturei nutreţurilor măestrite, carî până acum au fost cultivate mai numai pe la oraşe, séu în câmpurile comasate; astădî însĕ au început a fi cultivate chiar şi în câmpurile necomasate. La acésta au contribuit fórte mult şi membrii esternî ai reuniunei, carî primind de géba câte-va chilograme de trifoiu, luţernă séu napî, i-au sĕmĕnat, fiă şi numai ca o mică încercare; după ce s'au convins însĕ despre bunătatea lor, nu s'au mai putut lăsa nicî un an fără a-le cultiva în mĕsură tot mai mare.

Astădî, când mai de peste tot locul audim plângerî, că nu se mai ajunge nutreţul, ér din fênaţele naturale s'a tot tăiat, prefăcêndu-le în locurî de arat; cultura nutreţurilor măestrite este neapĕrat de lipsă în economiile comasate, ca şi în cele cu trei câmpurî.

In tóte comunele, pe unde comitetul reuniunei şi-a ţinut întrunirile sale economice, a stăruit pe lângă înfiinţarea de „tovărăşii agricole, ai căror membri plătesc odată pentru tot-déuna 11 fl. tacsă fundamentală, cu carî banî se procură tot felul de instrumente economice. Pentru înfiinţarea unei asemenea tovărĕşii se recer cel puţin 12 membri; ea primesce în anul prim şi un ajutor de 60 fl. dela comitat.

Tovărĕşii de acestea s'au înfiinţat până acum în Sĕlişte, unde între altele s'a procurat şi un plug de fer sistemul Lack, pentru arăturile afunde; în Sebeşul săsesc, unde între altele s'a procurat şi o maşină de îmblătit cu vapor; în Lancrăm, unde s'a procurat un trier pentru cernutul bucatelor şi o tulumbă (pumpă) pentru stropirea viţelor de viă atacate de mucegaiu (peronospora viticola); apoi în Gura-rîului, în Roşia săsască, în Secădate — în acestea două din urmă s'a procurat şi câte-o maşină de sĕmĕnat grâul, despre carî s'a adeverit, că prin ele se cruţă fórte multă sĕmênţă la sĕmĕnat; altă tovărăşiă agricolă s'a înfiinţat şi în Avrig.

Comitetul reuniunei a stăruit cu tot adinsul şi pentru înfiinţarea însoţirilor rurale sistemul Raiffeisen, de carî însĕ până acum s'au putut înfiinţa numai în comuna Roşia săsésca.

Saşii încă au în comitatul Sibiiului o reuniune economică, cu mult mai vechiă ca cea română, care chiar în anul acesta şi-a serbat iubileul de 50 de anî, şi cu tóte că ei stau mai bine şi în privinţa materială şi în cea intelectuală, totuşî se tem, că tînera nóstră reuniune, progresând tot aşa, ca în aceştî şepte anî, nu numai póte sĕ-i ajungă, dér îi póte chiar şi întrece.

Aşa stând lucrul, întreb cu drept cuvênt pe fruntaşii Românî de prin alte comitate: pentru ce nu înfiinţéză şi ei asemenea reuniunî economice? De se va mai perde mult timp în nelucrare, va trebui sĕ audim din an în an mai multe plângerî dela plugarii noştri sătenî, că nu-şî mai pot têrăi nĕcasul de pe o di pe alta.

In comitatul Făgăraşului încă esistă o reuniune economică oficiósă, încă de pe timpul fostului fişpan Horvath, care a arangiat chiar şi câte-va esposiţiunî de vite, dér de un timp nu am mai audit sĕ dea semne de viéţă; se vede, că Oltenii n'o sprijinesc şi nu se însufleţesc pentru ea, póte pentru-că e „oficiósă".

*) Faimele rĕspândite despre concentrărî de trupe în Basarabia fură erî desminţite de foile guvernului. — *Red.*

---

rĕu ai făcut, că ţî-ai lăsat casa şi pe bărbatul, cu care aveai şi copil... Când o venit apoi sĕ te ia Oancea dela mă-ta, pentru-ce d-ta, în loc sĕ te ducî după dênsul, te-ai pus cu mă-ta dim-potrivă? Déc'o bătut Oancea pe mă-ta, rĕu a făcut şi nu se cădea; dér vedî-că tot îi póte da lumea dreptate c'a făcut asta, fiind-că la lelea Măriica vedea el îndărătnicia, rĕutatea şi pricina, că d-ta fugiseşî dela dênsul. Apoi, frumos îţî şade, d-tale, lele Măriico, femeiă bĕtrână, cu minte, mamă pe urmă — sĕ nu te gândescî, că 'ţî nenorocescî fata? Ce'ţî pasă d-tale, că Flórea şedea în sat orî la rîpa Caprei, décă era bine la casa ei, la pământul lui bărbatu-sĕu, lângă copilaşul ei? Ce te scurmă la inimă, rogu-te, că nu le dai pace? Apoi nu vedî, că décă ţi-i firea buclucaşă, sfădăréţă, şi în sat de s'ar mutat fie-ta, tot dile fripte ai fi căutat sĕ-i facî?

Judecătorul se opri o lécă; Flórea plângea; Oancea plângea; lui Călin şi lui Gligore le curgeau şi lor lacrimile, că la inimă îi pătrundea pe toţî vorba blajină şi drept sfătósă a judecătorului.

Până şi baba sta înfiorată şi cu ruşine; dér de-a dracului ce era, sĕ uita tot posomorâtă.

Martorii căutau înduioşaţî unul la altul.

— Eu a-şî dice, băeţî, sĕ nu mai întraţî în judecată, că aşa pricină nu'i pentru ómenî cuminţi ca voi. Uite, sĕ-şî céră Oancea iertăciune dela lelea Măriica, fiind-că a bătut-o, ér lelea sĕ-'l ierte, şi'n loc sĕ porniţî de-aicî unii pe-o cărare şi alţii pe alta, sĕ porniţî tot pe una, ca ómenî de cinste şi de omenie... Ia ascultă, Flóreo, ridică-te şi ia'ţî pestelca dela ochî...

Ea se ridică şi 'şî trase pestelca până sub bărbiă. Era plânsă şi roşiă... şi ruşinată foc.

— Flóreo, spune, te ducî după bărbatu-tĕu acasă?...

— Nu, că mĕ bate, şi nu mai vreau să stau la rîpa Caprei, în pustie, rĕspunse ea sughiţând a plâns şi cătând la mă-sa.

— Nu te mai uita la mă-ta, şi nu te mai gândi la ce 'ţî-o spus de-acasă când eraţî tot sfădiţî cu Oancea. Spune aşa cum ţi-i inima amù, că nu vĕd eu par'că ce-i în inima d-tale?

Flórea prinse a zîmbi şi îşî acoperi ochii, că era la ea plâns cu rîs, ér inima-i bătea de dragul lui Oancea.

— Ia haì, lele Măriico, nu mai face pe neîndurata, că nu şade bine pĕrului d-tale alb şi cinstei, şi vredniciei d-tale de femeiă casnică...

— Apoi sĕ se mute Oancea 'n sat, şi de! om vedea, rĕspunse ea înţepat şi spăsită foc.

— Ia lasă vorba asta de mutat, lele Măriico, ce Dumneden! Cum o sĕ-şî lase omul gospodăria... Lasă'ţî d-ta pe-a d-tale, de! şi mută-te la rîpa Caprei, şi faceţî cătună, cum era mai 'nainte...

— Ba sĕ mĕ ferésca Dumnedeu, sĕ'mî las eu casa, în care m'am măritat...

— Apoi atuncî de ce cei lui Oancea sĕ'şî lase casa, în care s'o însurat?...

— D'apoi, că s'o însurat la noi în casă...

Martorii începură a mormoi: prea eştî prea, leleo hăi... Ér Călin o pişcà...

— Da dă'mî pace, bărbate, şi nu mĕ chişca aşa, că nu primesc nicî mórtă, ţipà de-odată Măriica...

— Ptiu! bată-te Dumnedeu! strigà Călin.

Judecătorul mai sĕ rîdă; dér se stăpâni şi încruntà din sprîncene...

— Ia ascultaţî, băeţî, grăì el celor tinerî, v'aţî luat amêndoi, amêndoi vi-i scris sĕ trăiţî. Nu vĕ mai uitaţî la gura lelei Măriicăi, fiind-că de géba o sĕ căutaţî cuminţenie unde nu-i... Aveţî un copil e al vostru, trup şi sânge din trupul şi sângele vostru, — aduceţî copilul încóce, — grăì judecătorul, — şi doi din martorî eşiră afară; — sĕ vĕ trăéscă băeatul şi sĕ vĕ dea Dumnedeu şi alţî copii, fiind-că copii sunt bucuria casei Românului... Impĕcaţi-vĕ, duceţi-vĕ la casa vóstră, şi când o ajunge-o dorul de voi pe lelea Măriica, — fiind-c'o s'o ajungă, n'aveţî grijă, — v'a nimeri ea şi o sĕ vĕ vadă cu drag atuncea. Vremea le îmbunéză tóte, măre băeţî, şi o sĕ vĕ îmbuneze şi traiul, şi înţelegerea cu îndărătnica asta de muiere...

Corespondență economică.

Călĕtorind eu din țéra Oltului în țéra Bârsei, două comune le-am găsit mai însĕmnate: acestea sunt *Vlădenii* și *Codlea*.

Vlădenii e o comună românéscă cu o biserică frumósă, ér Codlea e o comună săséscă cu biserică, scólă, casă comnnală și alte edificii frumóse cu etagiu. Amêndouĕ au pădurĭ estinse, dér Codlea întrece cu pădurile și pe Vlădenii.

Vlădenii pórtă economia cea de trei câmpurĭ, dintre carĭ unul se lasă în ogor, altul se cultivă cu sĕmĕnăturĭ de tómnă și al treilea cu de cele de primăvară. Afară de economia câmpului, locuitorii de aci se mai ocupă și cu facerea varului, pentru care se află pétra de lipsă rĕspândită pe unele văi și cóste, dér, după cum am vĕḑut, varul îl lucră într'un mod de tot primitiv, așa că mai nu se plătesce, căcĭ ómenii abia îșĭ scot prețul ḑilelor perdute. Mai bine ar face Vlădărenii sĕ-șĭ schimbe economia de trei câmpurĭ cu una mai înțeléptă, ca și vecinii lor din Codlea.

Trecênd prin pădurile acestor două comune, cale de aprópe două óre, ți-se înfățișéză de-odată șesul țĕrei Bârsii, și îndată coborĭ în comuna Codlea, care s'ar puté lua de model mai în tóte privințele; ea are înfățișerea unui orășel, cu strade largĭ și curate, cu o mulțime de isvóre cu apă bună, ce curg mereu, ér înaintea lor nisce trocĭ de stejar, ce servesc la adăpatul vitelor. Casele sunt făcute tóte din material solid, într'un rênd frumos și cu mult gust, ca și la orașe.

Câmpul, care deși nu mi-se părea comasat, avea o privelisce din cele mai frumóse; nu vedeai un petec de pămênt, ca pe airea, care sĕ nu fi fost cultivat cu bucate, orĭ cu ierburĭ. Aci vedeai parțele de trifoiu roșu sĕmĕnat, precum am presupus în holde, dincolo parțele de cucuruz, cartofi și altele. Trifoiul era sĕmĕnat până aprópe de pădure, va sĕ ḑică și în pămênturĭ mai sterpe, carĭ însĕ nu l'au putut împedeca în crescere și desvoltare, de-óre-ce se arăta tot așa de frumos, ca și la șes.

Nu vedeai, ca pe airea, miriștĭ pârlite de sóre și lipsite de pășune, pe carĭ sĕ umble tótă ḑiua vitele mórte de fóme, căcĭ locuitorii din Codlea sciu face din miriștĭ trifoiștĭ frumóse, sĕmĕnând primăvara trifoiul în holde, cum am ḑis și mai sus, și după secere mai cosindu-le câte-odată, de douĕ-orĭ, până tómna, cu care ocasiune pot face unul dintre cele mai bune nutrețurĭ pentru vară, séu uscându-l pentru iérnă.

Trifoiștile am vĕḑut, că cuprind partea cea mai însĕmnată a câmpului și în anul al doilea, cosindu-le prin Septemvre mai pe urmă, se sémĕnă îndată cu grâu; am vĕḑut pe câte-un loc, că numai cât se ferea trifoiul cosit la o parte, séu se ducea cu carul așa verde airea, și îndată se punea plugul în brazdă, pentru a se ara și sĕmĕna pămêntul. Ast-fel, acesta nu are nicĭ un anutimp de odihnă, ca în cele trei câmpurĭ, ci în fiă-care an e silit sĕ rodéscă.

Adevĕrat, că vitele mai mĕrunte, ba chiar și celelalte, nu sunt avisate la pășunea de pe câmp, de-óre-ce au în pădure destulă. Pădurea cu lemnele, ce se vênd din ea în fiă-care an, încă aduce ḑecĭ de mii de florinĭ venit la comună. Vitele de lucru și lapte, pe timpul când sunt acasă, se mai pot nutri în tóte ḑilele cu trifoiu verde, care am vĕḑut, că are o înrîurință fórte însĕmnată asupra lor, de-órece ți-se părea, că tóte-'s puse pe îngrășat.

Tot aci am vĕḑut scoțêndu-se și cartofii (crumpenele) într'un mod fórte ușor și îndemânatic, anume: doi lucrătorĭ pleoară înainte cu nisce furcóie scormonind și risipind cuiburile de cartofĭ la suprafața pămêntului, ér alții adunau bărbătesce, după ei, așa încât séra te cuprindea o mirare de mulțimea sacilor ce stau în picióre séu erau culcațĭ după lucrătorĭ. Am presupus, că și cartofii trebue sĕ ajungă la o mărime însĕmnată, de se pot scóte în modul arătat și cu un spor neobicĭnuit pe alte locurĭ.

Când am vĕḑut tóte acestea, am cugetat și la unele comune de ale nóstre românescĭ, carĭ încă au pădurĭ și luncĭ frumóse, ca Codlea, dér nu sciu, séu nu vréu sĕ pórte o economiă mai înțeléptă, ci se mulțămesc cu ceea ce li-a remas din moșĭ-strămoșĭ. Acésta nu mai merge! Trebue sĕ introducă și plugarii noștri o economiă mai înțeléptă, sĕ introducă pretutindenea cultura trifoiului prin holde, și fără de a fi câmpul comasat, căcĭ trifoiul este o plantă, care nu mai póte lipsi astăḑĭ din economia nicĭ unui plugar.

I. Georgescu.

Glume.

Sĕ scape de pedépsă. Ionițā: „Eu numai atâta așĭ dori, mamă, ca casa nóstră sĕ fiă rotundă".

Mama: Dér pentru-ce Ionițā?"

Ionițā: „Pentru-că atuncĭ n'ar mai trebui sĕ stau în unghet!"

*

Tovarĕșĭ: N.: Consilierul regesc X a murit... d-ta l'ai cunoscut?"

B.: Cum nu, căcĭ noi am lucrat mulțĭ ani laolaltă!"

A. (mirându se): „D-ta cu consilierul?"

B.: „Se'nțelege! El îșĭ rupea cismele, ér eu i-le cârpiam!"

*

Ciudat. „Așĭ vré sĕ sciu, d-le doctor, cum se face, că eu béu numai vinurĭ ușóre și totușĭ capĕt de ele o limbă așa de grea!"

*

Curagios. Polițistul către ortacul sĕu: „Décă vrem sĕ prindem hoțul, trebue sĕ ne mai căpĕtăm un soț curagios".

Ortacul: „Atuncĭ sĕ aducem pe croitorul din vecinĭ; el e un om fórte curagios, căcĭ numai erĭ s'a însurat a treia-óră."

MULTE ȘI DE TOATE.

Pățania unui mire.

In Smyrna, în suburbiul Sf. Dumitru — ḑice ḑiarul „Stambul" — un tînĕr curta o fată. Lucru destul de firesc. El încetă ai face curte, când făcu cunoscința unei alte domnișóre mai bogate, care se învoi sĕ-l ia de bărbat. Lucru érășĭ destul de obicĭnuit.

Ceea ce însĕ e mai deosebit, și nu se întêmplă în tóte ḑilele, este că prima logodnică n'a vrut sĕ se împace cu aceea, că a fost părăsită.

In ḑiua cununiei necredinciosului cu fata cea bogată, când mirii și tótă lumea se afla în biserică unde se începuse cununia, logodnica părăsită întră în biserică în fruntea unor ficiorĭ sdraveni și hotărîțĭ, carĭ puseră mâna pe mire și ți-l luară pe sus, ducêndu-l într'o trăsură ce aștepta afară.

Publicul din biserică remase încremenit, vĕḑênd cu ce iuțélă a fost răpit mirele de lângă mirésă.

Un preot, pe care l'au adus dela o altă biserică, a cununat pe tînĕrul mire cu logodnica lui cea dintâiŭ într'o casă din împrejurimea orașului, în timp ce mirésa, care rĕmase fără mire, s'a întors din biserică acasă împreună cu cei invitațĭ.

*

Cum se rad bărbații în India.

Bărbierii indienĭ sunt așa de dibacĭ în mânuirea briciului pe barba și capul clienților, încât acestia au luat obiceiul a se rade pe când dorm și nu li-se întêmplă sĕ se deștepte mai nicĭ-odată sub briciu. Obiceiul a devenit lege, și astăḑĭ Indienii cred, că ar pĕcătui când s'ar rade deștepțĭ.

*

Un oraș sub pămênt.

Cele mai marĭ ocne sub pămênt de sare sunt la *Vielitzca*, în Galiția. Galeriile se întind pe o lungime mai mare de 80 kilometri. Mii de ómenĭ lucréză în fundul lor. Un adevĕrat oraș s'a format acolo. Se istorisesce, că mulțĭ ocnarĭ n'au vĕḑut lumina ḑilei. Ei au zidit case, teatre și chiar o biserică. Ei par mulțumițĭ de locuințele lor subterane.

*

O rĕsbunare curiósă.

Charles Reada, nuvelist engles, se certă cu editorul revistei „The Mask"; lucrul ajunse până le insulte. Fă-care se întrecea în cuvinte nepoliticóse.

Intr'o ḑi apare în ḑiarul „Mask" o gravură mare cu portretele celor mai renumițĭ și cunoscuțĭ contimporanĭ: Alexandru Dumas, Disraeli, Gladstone, Stanley, Boucicault, etc. Figurile tuturor acestor bărbațĭ erau făcute după fotografii, ér în mijloc în partea de jos a gravurei era o maimuță în costum bărbătesc cu inscripția: Charles Reada.

*

La ce vêrstă au murit astronomii cei mai însemnațĭ.

Thomas Morus ḑise odată: Mijlocul cel mai bun de a-țĭ prelungi ḑilele vieței tale este de a răpi nopții câte-va césurĭ. Dér aceste césurĭ trebue sĕ le întrebuințezĭ spre scopurĭ bune, nu sĕ le petrecĭ în chefurĭ și petrecerĭ, cum fac mai ales tinerii, căcĭ în casul acesta însomnia aduce mai multă stricăciune decât folos. O dovadă despre cele spuse de Morus sunt astronomii, carĭ în general sunt sănĕtoșĭ și ajung etatea cea mai înaintată, deși noptĭ întregĭ le petrec în insomniă.

Galileu a murit în etate de 87 de anĭ, Helvetius de 76, Copernicus de 70, Flamsteed, în ciuda unui corp sdruncinat și unei activitățĭ uriașe, a trăit 73 anĭ, Bradley 70, Maskelyne 79, Herschel cel bĕtrân 84. Aceste sunt numai câte-va casurĭ din multe alte.

Călendarul sĕptĕmânei.

NOEMVRE are 30 ḑile. BRUMRA.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	12 † S. păr. Ioan	24 Ioan Botez.
Lunĭ	13 † S. l. Crissost.	25 Catarina
Marțĭ	14 † Sf. ap. Filip	26 Conrad
Mer.	15 S. m. G. Samon	27 Virgiliu
Joi,	16 S. ap. și ev. M.	28 Rufus
Vin.	17 Păr. Gregoriu ep.	29 Saturnus
Sâm.	18 S. Platon și R.	30 Ap. Andrei

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 20 Noemvre n. 1895.

Sĕmințe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănățenesc	80	6.80	6.95
Grâu dela Tisa	80	6.85	7.—
Grâu de Pesta	80	6.80	6.95
Grâu de Alba-regala	80	6.80	6.95
Grâu de Bácska	80	6.90	7.05
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Sĕmințe vechi ori nouĕ	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.35	6.40
Orz	nutreț	60—62	5.10	5 30
Orz	de vinars	62.64	5.60	6 40
Orz	de bere	64.66	7.—	8 25
Ovĕs		39.41	6.20	6.60
Cucuruz	bănăț.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	73	.—	.—
Cucuruz	"	—	.—	.—
Hirișcă	"	—	—.—	—.—

Producte div.	Soiul	Cursul dela	până
Prețul pe 100 chilograme.			
Sem. de trif.	Luțernă ungur.	38.—	48.—
—	transilvană	35.—	41.—
—	bănățénă	32 —	36.—
"	roșiă	36.—	43.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	59 50	60.—
"	dela țéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	54.—	54.50
"	afumată	58.50	59.50
Seu		—.	—.—
Prune	din Bosnia în buțĭ	15.50	16.—
"	din Serbia în sacĭ	14.25	14.50
Lictar	slavon nou	17.25	17.50
"	bănățenesc	—.—	.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoșĭ	unguresci		
"	sĕrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
"	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
"	Drojdiuțe de spirt	—.—	—.—

Cursul losurilor private

din 19 Noemvre 1895

	cump.	vinde.
Basilica	7.75	8.50
Credit	198.—	199.75
Clary 40 fl. m. c.	55.—	56.—
Navig. pe Dunăre	—.—	140.—
Insbruck	27.—	28.—
Krakau	27.50	28. -
Laibach	23.—	23.80
Buda	60 50	61.—
Palffy	57.25	58.25
Crucea roșie austr.	17 50	18.—
dto ung.	10.60	11.20
dto ital.	13.25	18.—
Rudolf	23 —	24. —
Salm	68.50	69.—
Salzburg	26.—	27.—
St. Genois	70.—	71.—
Stanislau	42.75	46.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	—.—	150.25
dto 4% 50	—.—	72.25
Waldstein	53.—	55.—
Sĕrbescĭ 3%	34. —	34.50
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	125.50	126.—

Tĕrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 19 Nov. de 3,694 capete, la 20 Nov. au intrat 380.— capete și au eșit 226, rĕmânênd la 21 Nov. un numĕr de 3,169 capete.

Se notéză marfa: unguréscă veche, grea dela —.— cr. până la —.— cr. marfă unguréscă tineră grea dela —.— cr. până la —.— cr., de mijloc dela —.— cr. până la —.— cr. ușóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Marfă țĕrănéscă grea dela —.— până la —.— cr. de mijloc dela —.— cr. până la —— cr. ușóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Marfă sêrbéscă, grea dela 55.— cr. până la 56 — cr. Transito, mijlociă grea dela 55.— cr. până la 56.— cr. transito ușóră dela 54.— cr. până la 55.— cr.

Atuncĭ întră o cumĕtră cu Călinel. Copilul bunghi ochii marĭ și puse buza a plânge.

Oancea se și repedi, îl luà în brațe și prinse a'l săruta cu foc...

— Dragul Tătucăi! strigà el cu lacrimĭ, că de un an nu te-o vĕdut tătuca!...

Călinel, c'am spăriat, începù sĕ plângă; Flórea dădù fuga și'l luà în brațe.

— Nu plânge, Călinel maică, — îi tătuca, tu nu vedĭ? Na-ți'l, Oanceo, și hai acasă... grăi dênsa apoi, cu lacrimile pe obraz... Mămuca-i cu omul ei și eu vréu sĕ fiu cu omul meu...

Sĕ iscà atuncĭ, ca la un roiŭ de albine, glăsuirĭ de mulțămire; ér judecătorul se ridicà și trase un clopoțel.

— Amù vĕd și eu că sunteṭĭ ómenĭ cuminṭĭ și de cinste, și d-ta, Oanceo, și d-ta Flóreo. Sĕ vĕ dea Dumneḑeu pace și noroc... Judecata vóstră îi sfîrșită...

— Sĕ trăițĭ, Domnule Judecător! s'audiră de-odată glasurile tututora, și prinseră a eși unul câte unul în ograda, în care încă vr'o câțĭ-va împricinațĭ îșĭ așteptau rêndul...

Oancea îșĭ săruta mereu pe Călinel, care sĕ împrietinise cu tătuca și-i rîdea trăgêndu-i căciula pe céfă.

Numai lelea Măriica, venea pe urmă-le, ca o bufniță care închide ochii la lumina ḑilei...

— Hai, îi ḑise scurt și îndesat, omului ei, și'l trase de mânecă la căruță.

Călin o îmbrâncì, îșĭ luà ḑiua bună dela Flórea și dela Oancea, care-i sărutară mâna, și'șĭ bătù apoi în palmă cu Gligore.

— De-amù, cuscre, socot, că le-o fi bine...

— Apoi, așa cred c'o vrea Dumneḑeu...

Și Gligore pornì pe urma Oancei și-a Flórei de sĕ sui în căruță lângă dênșii.

Și... mână băete!...

N. Rădulescu-Niger.

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	119.95
Renta de coróne ung. 4%	97.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	123.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.50
Napoleondorĭ	9.57½
Mărcĭ imperiale germane	59.02½
London vista	120.90
Paris vista	47.92½
Rente de coróne austr. 4%	100.45
Note italiene	44.65

Cursul pietei Braşov.

Din 23 Noemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.46	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	128.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	[illegible]	[illegible]	Vênd.	101.75

Preţurile cerealeor din piaţa Braşov.

Din 22 Noevmvre st. n. 1895

Măsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta a trlacă. fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	5	40
"	Grâu mijlociu	5	—
"	Grâu mai slab	4	70
"	Grâu mestecat	3	50
"	Sĕcară frumósă	3	50
"	Sĕcară mijlociă	3	—
"	Orz frumos	3	40
"	Orz mijlociu	3	—
"	Ovĕs frumos	2	10
"	Ovĕs mijlociu	—	—
"	Cucuruz	3	40
"	Mălaiu	3	70
"	Mazĕre	5	60
"	Linte	7	50
"	Fasole	4	70
"	Sĕmênţă de in	9	—
"	Sĕmênţă de cânepă	4	—
"	Cartofĭ	—	70
"	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	44
"	Carnea de porc	—	48
"	Carnea de berbece	—	24
100 kil.	Sĕu de vită prôspĕt	21	—
	Sĕu de vită topit	32	—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Nr. **14513**—1895.

Concurs.

Se escrie concurs asupra următórelor posturĭ, carĭ au de a-se ocupa la acest magistrat cu 1 Ianuarie 1896, şi anume:

1) Postul de concipist 600 fl. salariu şi 100 fl. banĭ de locuinţă, anualminte;

2) Eventualminte postul de practicant de concept: 500 fl. salariu şi 100 fl. banĭ de locuinţă, anualminte;

3) Postul unui protocolist la protocolul de exhibite 500 fl. salariu şi 100 fl. banĭ de locuinţă, anualminte;

4) Postul unui cancelist: 500 fl. salariu şi 100 fl. banĭ de locuinţă, anualminte.

Reflectanţĭ asupra postului de concipist şi al acelui al practicantului în concept au sĕ documenteze absolvarea studiilor juridice cu obligamentul, ca în decursul unui an sĕ documenteze tot-odată, că au depus cu succes examenul de stat politic. Reflectanţii asupra postului de protocolist, precum şi aceia asupra postului de cancelist au de a-şĭ documenta purtarea lor morală nepătată, studiile şi cunóscerea acelor 3 limbĭ ale patriei, în special însĕ a limbei germane şi maghiare în vorbire şi scris.

Petiţiunile sunt de a-se ascerne acestui magistrat până în 2 Decemvre a. c. la 12 óre la prânz.

Braşov, 11 Noemvre 1895.

837,2—3 **Magistratul orăşenesc.**

Nrul **15220**—1895.

PUBLICAŢIUNE.

Pe temeiul art. de lege VIII. din 1895 se vor conscrie din 20—30 Novembre a. c. pe teritoriul orăşĕnesc, referinţele economice.

Conform circulariului biroului statistic reg. ung se avisésă, cumcă datele asupra acestor referinţe economice, servesc numai spre scopul cunoscerei referinţelor economice, nicĭ într'ucât însĕ pentru evaluarea darei.

Se observă, cumcă acei, carĭ cu intenţiune dau date false, séu carĭ în decursul amintitului termin împedecă finalisarea lucrărilor conscrierei şi în fine acei, carĭ pentru darea acestor date în urma citaţiunei nu sar presenta la magistrat se pedepsesc conform §-lui 6. a sus citatei legĭ, cu o pedépsă până la 50 fl.

Pentru-că conscrierea acésta sĕ se facă cu tótă acurăteţa, se provócă încă de acum toţĭ locuitorĭ, ca se'şĭ numere vitele (vite cornute, cai, asini, catârĭ, capre, rimătorĭ, oi, aripate şi coşurĭ de albine), mai departe acareturile economice şi pomii roditorĭ, astfel dupăcum recer întrebările din cólele I/a şi I/b.

Respunsurile la întrebările din aceste cóle se dau din partea respectivilor posesorĭ cu cea mai mare uşurinţă, îndată ce posesorii îşĭ procur datele încă înaintea începerei conscrierei.

Se recomandă în fine, că publicul se ajutoreze agenţii exmiţĭ pentru conscrierea referinţelor economice provedŭţĭ spre acest scop cu legitimaţiunĭ şi sĕ le deeă tot concursul posibil.

Braşov, în 14 Novembre 1895.

839,2—3 **Magistratul orăşenesc.**

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.